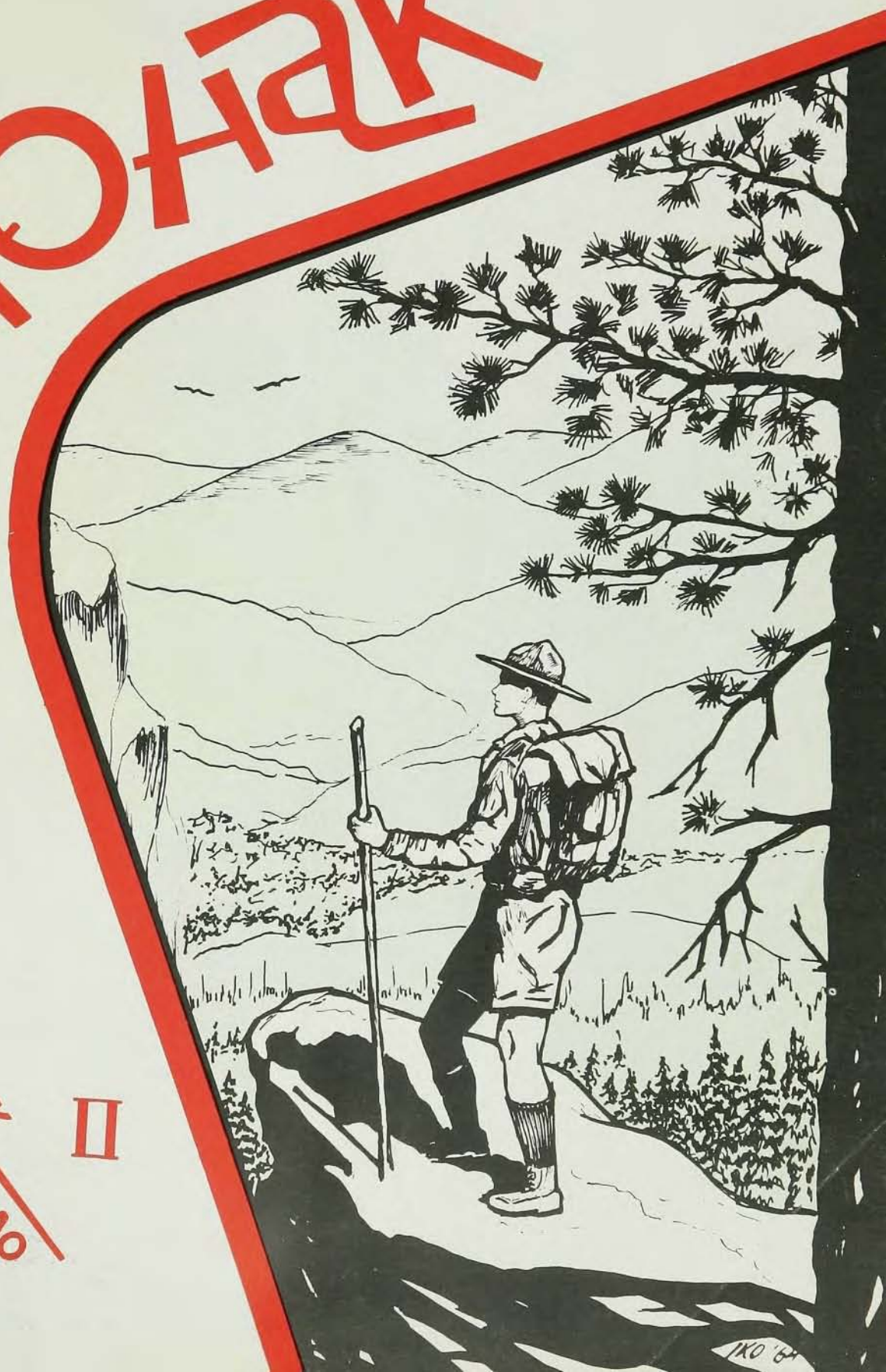

Юнак

РІК
число

II

6-7

Зміст

- 1 З гаври Старого Вовка
Історичний календар
- 2 Гутірка Старого Вовка
- 3 В Янів, ЛЧ: Літо
- 4 Сучасні визначні українці
- 6 Пю і Па Ку Тасмишні цікавого світу
- 8 Дельо Юре, ЛЧ: Як зробити сопілку
- 10 Зі стародавньої мудрости
- 11 Пл. розв. Вава. Моводе перо
- 12 В. С. Левицький, Ю. П-ий, ЛЧ: Гей, пластуно, куди йдеш? (пісня)
- 13 Друг Іриней, ЛЧ: Мандрівка на захід
- 17 Ю. Крижанівський, ЛЧ, ЕЛЧЕ: З практичного пластування
- 20 Пам'ятники Т. Шевченка в Україні і у світовому світі
- 22 Перевір свою зарадність у природі
- 23 Загадки
- 24 Пл. уч. В. Дозорський: Збагачуємо знання рідкої мови
- 25 Друг Іриней, ЛЧ: Куток почувань і пера
- 26 Поради подружки Дали
- 27 Один з одинадцятки ЛЧ: Мочари
- 28 Б. Кравців, ЛЧ: Дорога
- 29 Сако: Дещо про гадини і вужі
- 30 Ст. пл. Мотря Головинська: Ручні роботи
- 31 Ст. пл. Ярко Козак, ЧМ: Табор у кривому дзеркалі
- 32 Хроніка
- 33 Я. В., ЛЧ: Знаючи це — не потонеш
- 34 Філателіст
- 35 Пл. уч. Б. Дмитерко і пл. розв. О. Кашуба: Спорт
- Розгадки загадок за квітень 1964
- 36 Наше листування
- Відповіді до "Перевір свою зарадність..."
- 37 Від адміністрації
- 40 Б. Певний: Любіть Україну

Співпрацювали при виданні цього числа: Члени куренів УСП і УПС "Лісові Чорти" — редактування і наліпка; пл. сен. Я. Вижницький, Хр., ст. пл. Т. Геврия, СМ, ст. пл. М. Головинська, Ч-хи, ст. пл. Д. Даревич, ст. пл. Я. Козак, ЧМ, С. Лада, П. Лалій, Б. Певний, пл. сен. В. Пилишенко, Ч-ць, ст. пл. В. Повзаник, ЛЧ, ст. пл. В. Юрчук, ЛМ, ст. пл. І. Юрчук, ЛЧ — Ілюстрації, членки куреня УСП-ок "Лісові Мавки" пл. сен. А. Білоус — експедиція.

Ілюстрація на обкладинці, роботи ст. пл. Іриней Юрчука, ЛЧ, зображує українського пластуна-мандрівника в горах Карпатах поміж першою і другою світовою війною.

ЮНАК

РІК II
Ч. 6/7 (12/13)
ЧЕРВЕНЬ — ЛИПЕНЬ
JUNE — JULY
1964

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Видає Головна Пластова Булава. Уповноважений для справ "Юнака" — пл. сен. Юрій Пасецький, ЛЧ. Редагує Колегія. Головний редактор — пл. сен. Л. С. Онишкевич, СМ, технічне оформлення — ст. пл. М. Баб'юк, СМ, Головний адміністратор — пл. сен. О. Тарнавський, ЛЧ, заступник адміністратора — пл. сен. С. Гела, Ч-ць, мовна редакція — Левко Ромен.

Річна передплата за 10 чисел: США і Канада — 4.00 дол., Австралія — 1.10.0, Австрія — 90 шіл., Аргентина — 250 пез., Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина — 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа у США і Канаді — 50 центів.

Усі статті, дописи, розгадки тощо прохаємо слати на адресу редакції:

У справах передплат і оголошень звертайтеся до адміністрації.

Mr. L. S. ONYSHKEVYCH
180 Franklin Cor. Rd.
Nassau Garden Apts. L 19
Trenton, N.J., 08638, U.S.A.

Адреса адміністрації:
YUNAK MAGAZINE
2199 Bloor Street West
Toronto 9, Ontario, Canada

З ГЛОВА СТАВО

Вовк

Дорогі Подруги і Друзі!

Оце число «Юнака», що сьогодні приходить до Вас саме тоді, коли Ви готуетесь у дорогу на пластові мандрівки й табори, **підготували майже повністю старші пластуни і сеньйори «Лісові Чорти»**. Особливо займався його підготовою Вам усім відомий автор «Кутка почувань і пера», Друг Іриней, ЛЧ.

Спеціальністю пластового «Племени Лісових Чортів» вже здавен-давня було життя серед природи, мандрівництво, табори. Ось — на обкладинці цього числа друг ІКО, ЛЧ намалював пластуна-мандрівника в далеких нам сьогодні горах Карпатах, з тих часів, коли Пласт існував та розвивався на землях нашої батьківщини.

В незрівнянній красі, гармонійному співжитті та рівновазі первісної природи усі пластуни бачать і пізнають премудрість її Твор-

ця і, як "...діти Матері Природи...", щороку повертаються до неї, щоб зачерпнути її життєдайних сил до повноцінного, творчого і корисного життя.

Тож і не дивно, що «Лісові Чорти», які завдячують навіть свою романтичну назву курення побуту серед дикої і незайманої природи Карпат, де старенька бабуся, що їм цю назву надала, не сподівалася побачити людських істот, підготували це число «Юнака» під гаслом: **«ПРИРОДА І МУДРІСТЬ»**.

Я ж, Старий Вовк, дякую їм за допомогу, а Вам, дорогі Подруги і Друзі, бажаю веселих і щасливих мандрівок та багатого на пригоди таборування.

Наступного числа «Юнака» (за серпень-вересень 1964) сподівайтесь з початком Вашого нового шкільного року.

Стоп'ятдесятилітній ювілей з дня народження та історичний день відкриття пам'ятника нашому національному Генієві і Пророкові Тарасові Шевченкові у столиці наймогутнішої держави світу, США, Вашингтоні дня 27 червня 1964 року відзначаємо присвяченням цій події двох середніх сторінок цього числа нашого журналу, на яких зображено пам'ятники поставлені в його честь у деяких містах в Україні і у вільному світі.

СКОБ!

Ваш Старий Вовк

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 5. VI. 1648. Гетьман Богдан Хмельницький розгромив польські війська під Корсунем.
- 5. VI. 1708. Договір гетьмана Івана Мазепи зі шведським королем Карлом XII про спільну війну проти Москви.
- 11. VII. 969. Померла княгиня Ольга.
- 15. VII. 1015. Помер великий князь київський Володимир Великий.

«ПРИРОДА І МУДРІСТЬ»

Гутірка Старого Вовка

Помилляється той, хто каже, що коли пластуни займаються «практичним пластуванням», відбувають мандрівки і табори, то вони виробляють тільки фізичну вправність, розвивають і виховують тільки своє молоде тіло.

В дійсності в часі перебування серед природи, на мандрівках, зустрічах, у таборах уми молодих людей інтенсивно працюють, у них розвивається спроможність бистро й глибоко думати та сприймати й передавати почування.

Переживання вражень і подій, відчуження краси природи спонукає молодий розум до поетичної і мистецької творчості. З-поміж багатьох доказів на це можна навести хоч би факт, що більшість найкращих пластових пісень, творів пластунів — поетів і письменників та вся романтика пластового побуту постали якраз у зв'язку з мандрівками, таборами та переживаннями серед природи.

Визначний український поет **Богдан Кравців, ЛЧ**, черпав надхнення до своїх поем і сонетів із краси диких карпатських гір, і тому він відомий у нас як «поет диких скель». **Володимир Янів, ЛЧ**, в поемі «Пастелі» ось як описує красу природи:

«І знову й знову ясна зелень листя,
Знов юність в брості, в пуп'янках, у зіллі,
І квітне радість пристрасна й пречиста
В відродженій красі й незламній силі...»

Так тихо... Моляться лани в покорі
Багатством золота й зерном колосся.
Жагуче сонце й туги синь в просторі,
І в невідоме йти дороги просять...

І можна б так без звуку й слів глядіти
На шати лісу барвні, кольорові,
На жовте листя і бронзові віти,
На стиглу пристрась овочів багрових...

(Володимир Янів: ШЛЯХИ, 1951)

А автор пластової поеми «Скобине Гніздо», **Ростислав Кедр, ЛЧ**, описуючи мандрівку на найвищий карпатський верх, Говерлю, співає гимн її красі:

«Аж врешті вибрались з густого бору,
Де по верхах лунав орлиний крик,
І вгледіли враз чудо — Чорногору,
Блакитний привид, що під небом ник,
А перед нами — хмари мов підперла,
Як краля красувалася Говерля!..»

О любий світе, земле дорога,
Прекрасні люди! — Як душа росте!
Безмежне щастя груди заливає,
Шумує в серці море золоте.
Душа орлині крила розправляє:
Де лихо, горе, біль? Ти, смерте, де?
Брати крилаті! Понад молодю
Землею сонце — там! Летить зі мною!..»

(Ростислав Кедр, Скобине Гніздо, 1957)

Мандрівки давали надхнення теж і письменникові-пластунові **Богданові Чехутові, ЧК**, до його новель, виданих у збірці «Рідними Плаями» і **Лесі Храпливій** до її поем і багато іншим пластовим поетам, письменникам, творцям мелодій до пісень, яких годі нам тут усіх вичисляти.

І наш великий поет **Іван Франко** теж з грудей матері природи черпав силу у своїх змаганнях і трудах життя, з якими доводилось йому постійно боротись:

«Із трьох боків поля ті обмежив
Могучий ліс зеленою стіною,
І шумом серцю він на сон дзвонив
І сум по травах розносив луною.

Він тяг мене в свою таємну тінь,
І свіжий подих віщував розраду,
І листя, знай, мені шептало: «Скинь

Із серця всі згадки про зваду й зраду!
Природі-мамі до грудей прилинь,
І тут знайдеш нову, святу принаду.»

І вірив Франко, так, як віримо і ми, пластуни, що в цій природі, в тім лісі криється багато Божої премудрости, яку можна пізнавати й відкривати, коли вміємо шукати її та любимо нашу «матір — природу».

Тим то й курінь пластунів, що підготовляти оце число «Юнака», має такий звичай, що свою «Велику племінну раду» відбувають у глибокому лісі, у диких і первісних закутинах природи, де сподіваються знайти ту «лісову мудрість», яка надхне їх добрими думками і допоможе вирішити розумно й корисно їхні курінні справи і проблеми.

Наш Основоположник Дрот у «Житті в Пласті» (ст. 165) присвятив відчуженню кра-

си й добра окремий уступ, у якому заохочує нас плекати і розвивати цей природний Божий дар замолоду, бо відчуження краси, добра і премудрости у природі дає нам радість від життя, а ми, пластуни, хочемо бути радісними і щасливими.

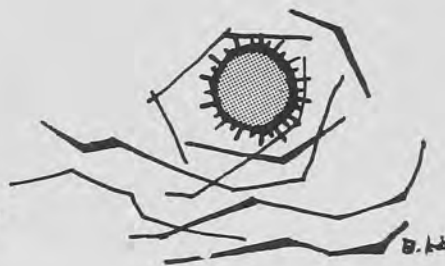
А коли хтось не навчиться розуміти й любити красу і мудрість природи за час своїх юних днів, то в старшому віці він уже того умінь не зможе як слід розвинути і з нього користати у пізніших, не завжди легких, хвилинах свого життя.

Тож будьте молодими! Користайте розумно з найкращих років вашого життя. Вони будують основу і дадуть вам радість теж і впродовж цілого вашого віку. Правильно нагадує Іван Франко у своїй поемі:

«Не забудь, не забудь
Юних днів, днів весни, —
Путь життя, темну путь
Прояснюють вони...»

Ваш Старий Вовк

Літо

В. Янів, ЛЧ

Хвилі, — хвилі в білій піні,
Гострий спад і бистрий вир.
По камінню і по ріні,
Серед лісу, серед гір...

Ось — каскади й водограї,
І рухливий знявсь бурун.
Без спокою, без пощади
Крає синю глиб змагун.

Ллється радісно в промінні
Жар і золото з висот,
Зеленясті струї й сині
У алмазі бистрих вод.

А у нас — бронзове тіло,
Юні! — дужі ми! — міцні.
М'язів треба нам і сили
Для змагання, для борні.

У прозорих зимних хвилях
Пружаться нам кожний м'яз,
У забаві і в зусиллі
Скелю зрушмо з місця враз!

... Вічна юність! Серед грому,
Серед злив — в далеку путь!
Без зусилля, без утоми
Пластуни у змаг ідуть!

Хвилі, — хвилі в білій піні,
Ми за ними — в літа жар!
Нині — в гір простори сині,
Завтра — по звитяжний лавр!

(Із збірки «Шляхи», 1951)

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

ПОЛІТИКА

СЕНАТОР ПАВЛО ЮЗИК

Дуже популярною постаттю у громадському житті Канади і гордістю її складової частини — української етнічної групи, яка нараховує приблизно півмільйона громадян, стає сенатор Павло Юзик.

Уроджений 1913 року в Пинто, Саск., скінчив середню школу в Гейффорд, Саск., а університетські студії в Саскатуні, де одержав Б.А. і М.А. і в Мінеаполіс, де одержав диплом доктора філософії. Під час другої світової війни він служив у канадійській армії. У році 1951 він став членом колегії професорів Манітобського університету, працюючи в департаменті слов'янських студій і департаменті історії.

Сенатор Юзик брав завше жваву участь в українському громадському і культурному житті. Він був доміняльним президентом Федерації Української Національної Молоді і займає тепер становище президента Українського Культурного Осередку у Вінніпегу. Він стояв у провіді УНО і КУК і брав активну участь у житті Української Католицької Церкви. Він є співредактором історичного журналу для учнів середніх шкіл «Манитоба Педжент», а раніш редагував журнал «Трансекшинс», видаваний Манітобським Історичним Товариством. Він є автором книжки «Українці в Манітобі» і багатьох статей. Він був одним із творців Союзу Українсько-Канадійських Університетських Студентів.

Іменований на початку 1963 року сенатором, зразу жадавав, щоб йому підшукано й приділено секретарку, яка володіла б не тільки англійською і французькою, але теж і українсь-

кою мовами. По дискусії на засіданні відповідного комітету в сенаті його домагання знайшло підтримку більшості сенаторів, і таку секретарку підшукано й прийнято до праці. Стала нею одна з наших старших пластунок (Звенислава Ізьо) з Едмонтоном.

Дня 3 березня ц. р. сенатор П. Юзик мав свою першу (інавгураційну) промову в сенаті, яку вперше в історії канадського сенату виголосив у **трьох мовах**. В загальному промовляючи по-англійському, частину промови виголосив французькою, а виїмки з творів Тараса Шевченка цитував українською мовою, перекладаючи їх також англійською мовою.

У своїй промові домагався сенатор Юзик рівноправності для всіх етнічних груп канадської держави, серед яких українська група займає четверте місце (по англо-саксонцях, французах і німцях), а в деяких західних провінціях третє або й друге місце, і закликав зберігати й плекати рідну культуру. Він порівнював, за словами славного «архітекта Канади», колишнього прем'єра міністрів Віліяма Льюїса, канадську державу до будівлі, у якій вжито граніт, залізо і дубове, шляхетне дерево. Усе разом творить міцну, монолітну і гармонійну цілість. Але граніт залишився гранітом, залізо залізом, а дуб дубом. Так і етнічні групи громадян різної культури і приналежності повинні творити тривку канадську державу, зберігаючи цінні особливості своїх національних спільнот.

Ю. П-ий, ЛЧ

Увага! Увага!

На підставі рішення Головної Пластової Булави (ГПБ) **кожний пластун-юнак і кожна пластунка-юначка зобов'язані передплачувати свій журнал «Юнак»**. Провірте, чи всі члени Вашого гуртка заплатили вже передплату за 1964 р. — 4.00 дол.!

КОМПОЗИТОР ЮРІЙ ФІЯЛА

Минулої осені на сцені українського музичного життя велике зацікавлення викликала поява композитора Юрія Фіяли з нагоди включення його творів у програму концертів «Тиждень Української Культури», що відбувся в місяці листопаді в Торонті.

Здавалося, що цього часу мало хто з українців знав про талановитого українського мистця, якого чужі музичні кола вже давно поставили в перші ряди творців сучасної музики.

Для ближчого ознайомлення з нашим композитором я постараюсь розповісти дещо про його життя і творчий шлях.

Київ — це рідне місто Юрія Фіяли, де він 22 березня 1922 року побачив світ у домі багатому на музичні традиції, які плекали його батьки. Ще від колиски вдихав він музику на повні груди, бо батько й мати були завершеними піаністами, а тітка його, пані Уляницька, була солісткою Київської опери. Хлопчина виховувався в оточенні тогочасної музичної еліти, в атмосфері домашніх музичних вечорів, постійних концертів, відвідин театру й опери, що сприятливо впливало на молоду душу, у якій жеврів талант.

На 7-ому році життя малий Юрій починає перші лекції гри на фортепіані. По трьох місяцях навчання він бездоганно виконує легші композиції Бетговена та Гайдена. Дитина далі проявляє великі здібності, які варто шліфувати. 12-тирічного юнака віддають до спеціальної новоствореної в Києві музичної школи, в якій між загальними предметами навчання велику увагу приділялося музичним студіям. Уже тут Юрій робить перші успішні спроби в композиванні. Коли йому було 13 літ, його твір опубліковано в «Альбомі дитячих композицій» і відзначено як найкращий.

Його вчителі, відомі українські музики Лев Ревуцький, Володимир Грудин (тенор у Нью-Йорку), Борис Лятошинський, Андрій Оль-

ховий (тепер теж в Америці) та інші. Великий вплив на творчий ріст Юрія Фіяли мали теж особисті зустрічі й знайомства з видатними композиторами, як Шостакович, Прокоф'єв, Кабалевський, які бувають в українській столиці, щоб брати участь як диригенти в київських прем'єрах своїх творів.

Пізніше склалися так обставини, що Юрій Фіяла, вирвавшись із воєнної хуртовини, попадає під час 2-ої світової війни до Берліну. Згодом він має змогу вступити до Музичної Академії, де під градом бомб три роки студіює музику. Він удосконалює свої знання в композиції та диригуванню оркестрою. Кінець війни штовхає мистця далі на Захід. Бельгія чергове місце осідку. Тут проходять найважливіші роки його музичного формування. Сприяє цьому stipendія Ватикану, яка дає можливість молодому композиторові цілком віддатись творчій праці.

Зростається понад сорок творів: одна симфонія, кілька сонат, концерти для піано, камерні твори та інше. Незабаром Юрій Фіяла стає центром уваги в музичних колах бельгійської столиці — Брюсселі. Він стає популярним, як композитор, піаніст і диригент. Швидко він здобуває великих прихильників і ентузіастів своєї творчості, які допомагають йому нав'язати знайомства з впливовими людьми серед музичної еліти. Він бере участь у відомих музичних сальонах, де виконують його твори, або він сам виступає як виконавець. Тут він зустрічає представників музичного Парижу, молодих талановитих композиторів модерної музики, (Ніг, Булець), видатних бельгійських музикологів та інших особистостей музичного світу. В цьому середовищі Юрій Фіяла виростає на композитора небуденної величини. Проф. Валтер Бімель пише надзвичайно цікавий критичний есеї французькою мовою, аналізуючи великий творчий талант нашого мистця. Ця книжка вийшла і в перекладі українською мовою під назвою: «Юрій Фіяла і проблеми сучасної музики».

Але наш мистець задивляється в далекі обрії по той бік океану, сподіваючись там ще більших можливостей виявити себе.

В 1949 р. виїздить до Канади, і з того часу постійно живе в Монреалі. Важкі були початки на новому місці, але молодечий запал, велика віра у власні сили, завзятість і працьовитість довели нашого мистця до сьогоднішніх успіхів.

Може, він не досягнув ще вершка своєї слави, але зате його ім'я не чуже в американському музичному світі, де його уважають дуже многогранним і оригінальним творцем сучасної музики.

Траємниці цікалого Вітчу

ПРО ЛІСОВИХ МАВОН, ТИХ ЩО ГРЕБЛІ РВУТЬ, ЛІСОВИХ ЧОРТІВ
ТА ІНШУ „НЕЧИСТУ СИЛУ“

Чи дивувало Тебе колись, Дорогий Читачу, звідкіля це в нас у Пласті часом такі дивовижні назви старшопластунських та сеньйорських куренів: «Лісові Чорти», «Лісові Мавки», «Ті, що греблі рвуть» тощо?

Ось сьогодні, Дорогий Читачу, візьмемо Тебе в мандрівку в далекі сині Карпати, над береги Черемошу, в ліси, поля, полонини рідної України; у цій мандрівці зустрінеш ті дивовижні істоти, які дали свої імена нашим куреням... Ось: Ти, напевно, вже зробив собі сопілку, як описано на сторінках цього числа. Тепер сядь спокійно, заплющ очі і пічни грати. Це, бачиш, сопілка не звичайна, а обдарована чарівними властивостями, як сопілка з «Лісової Пісні» Лесі Українки. Її звуки понесуть Тебе далеко, далеко, в країну Батьків Твоїх; покажуть Тобі гаї, діброви, балки, яри, ріки України нашої... Та не звичайну землю покажуть вони, яку може побачити кожне око: покажуть Тобі теж і те все, що звичайному оку бачити не доводиться...

Бож бачиш: земля наша заселена дивними духами, яких створила буйна уява предків наших у давніх-давніх часах, ще поки прийшло християнство на Україну. Тисячами літ жили ті дивні півбожки в повір'ях українського наро-

ду; досьогодні залишилась пам'ять про них у піснях, приказках, байках, казках, легендах, звичаях, у багатому й цікавому фолклорі нашого народу... І хто й сьогодні піде в карпатську полонину чи попливе на човнах поліськими річками серед боліт, напевно зустрине в уяві своїй чарівну мавку чи може бородатого водяника. Чи ж дивно, що пластуни наші, мандруючи по рідних лісах колись на українських землях, ще прибирали для своїх куренів назви тих божищ із прапредківської віри, яка ще залишилась в пам'яті народу нашого? Чи дивно, що пішли вони слідами Лесі Українки в наближенні до природи, до романтичної уяви пращурів наших?

Грає сопілка... Тужна-тужна мелодія навіває образ: старий праліс-бір... Сині сосни пнуться до далеких хмар... Зелено, мокро, темно; здається, що кожне дерево, кожний лист живе своїм життям. Щось ворухиться — наче великий ведмідь виходить на полювання зі своєї гаври посеред пралісу... Та ні, не ведмідь це — зелений він увесь, на могутній голові корона з листя дубового. Обличчя в нього сине, очі зелені, брови густі і кудлаті такі... довга зелена борода, довге зелене волосся. Хто це цей страшний цар лісу, володар зеленого царства? Очевидно — це **лісовик**. Усі інші духи лісові кла-

няються йому, бо ж він — пан лісу: грізний і повний сили, але не злісний. Хто кориться йому, хто живе в згоді з ним, напевно, лісовик не покривдить його. Про це знають усі: і мрійливі мавки, і лісові та інші духи дрімучого бору. Навіт жартівливий пустотник, лісовий чорт, якого гуцули звуть **арідник**, ніколи в дорогу лісовикові не зайде...

Серед чарівного таємничого лісу обіймає біленьку берізку струнка дівоча постать. Довге розпущене волосся з вінком квітів, довгий одяг вишивкою прикрашений... Стоїть так замріяно **лісова мавка**. Здалека щораз гучніше вчувається весела музика, і раптом з'являється цілий гурт її подруг. Одні танцюють, співають, інші гойдаються на гіллі дерев. Мавки всі дуже люблять музику і спів.

Поміж ними бігають маленькі завітчані діти. Це бідні **потерчата**. Колись давно вірили, що це діти, які померли нехришеними. Коли хтось почує їхній плач чи крик до семи років по їхній смерті, і кине на них маленький хрестик та біле полотно (крижмо), — то вони підуть до неба. Та коли цей хрестик зловить який чортяка, що за ними літає, то підуть у пекло...

Мабуть, із болота з'являється ще хтось. «Молоденький чортик, убраний паничиком, без-

хвостий, тільки по маленьких ріжках, що стримлять з-під шапчини, знати його природу. Меткий, верткий, ввічливий». Так описала куця, **Леся Українка** в своїй прекрасній «Лісовій пісні»:

Русалка:

“Куцю-Куцю,
поцілуй у рую”

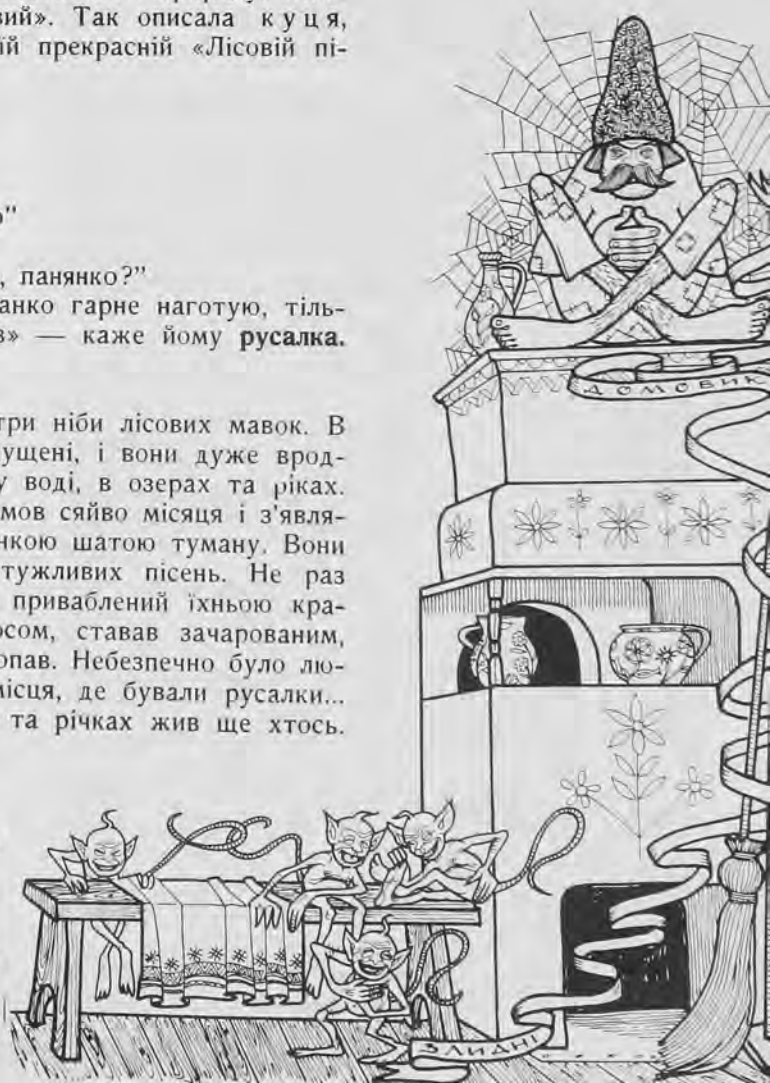
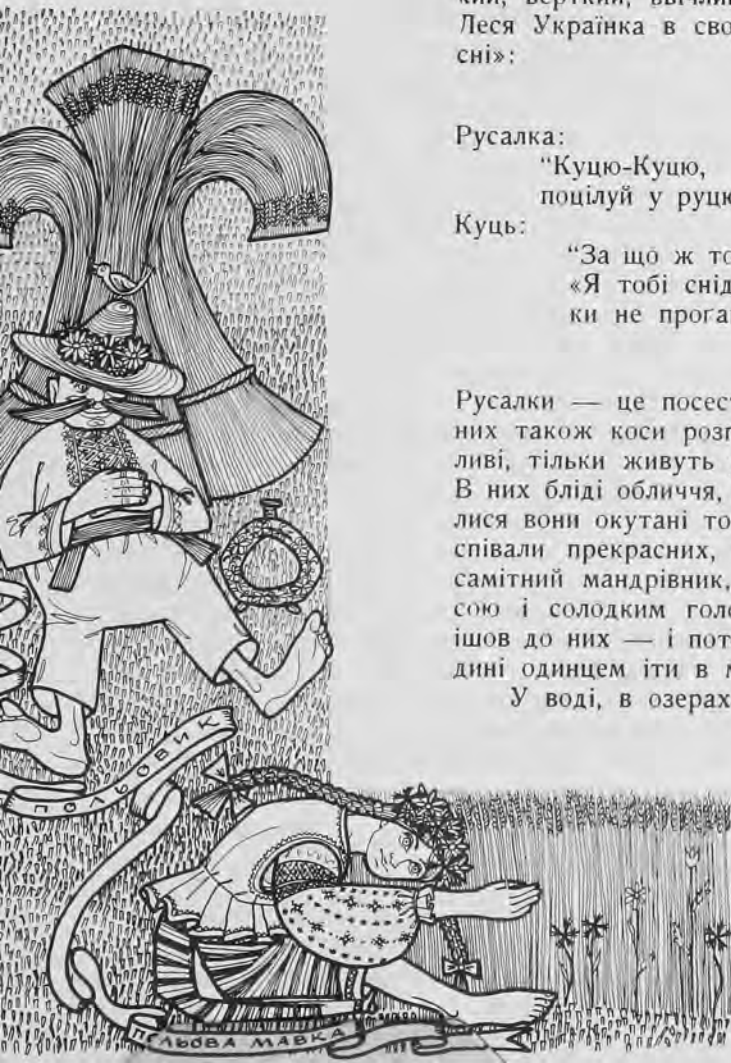
Куць:

“За що ж то, панянку?”

«Я тобі сніданко гарне наготую, тільки не прогав» — каже йому **русалка**.

Русалки — це посестри ніби лісових мавок. В них також коси розпущені, і вони дуже вродливі, тільки живуть у воді, в озерах та ріках. В них бліді обличчя, мов саяво місяця і з'являлися вони окутані тонкою шатою туману. Вони співали прекрасних, тужливих пісень. Не раз самотній мандрівник, приваблений їхньою красою і солодким голосом, ставав зачарованим, ішов до них — і потопав. Небезпечно було людині одинцем іти в місця, де бували русалки...

У воді, в озерах та річках жив ще хтось.

Могутній і суворий, небезпечний і часто злісний цар — **водяник**. Він не любив людей. Він ховався при березі і тільки чигав на необачних людей, щоб затягнути їх у воду і втопити. Тоді вони попадали в його водяне князівство і ставали вже навки-вічні невольниками водяника, як русалки. Вони жили в кришталевому палаці, прикрашеному сріблом-золотом (з потонутих кораблів). Увесь палац був освітлений магичним каменем, який світив ясніше сонця. Удень водяник спочивав у глибині свого палацу, а ввечері виходив і забавлявся — бив руками по плесі води, і цей гук-виляск можна було далеко чути...

Часами водяник приходив з почтом русалок до загати-тами чи греблі на річці і старався її знищити, розірвати, щоб вода могла вільно пливати. Тоді звали його і цих русалок — **«ті, що греблі рвуть»**.

Як у лісі жив лісовик, так у полі був **польовик**. Були різні повір'я щодо того, як він мав виглядати. Одні казали, що був чорний, як чорнозем, замість волосся мав траву, а очі були різної барви... **Польові мавки** жили також там, і люди старалися мати з ними добрі взаємини, щоб мавки не робили їм шкоди в полі, а навіть щоб їм помагали.

Та були ще й інші сотворіння, зовсім не такі романтичні, як мавки — бідні **злидні**. Це голодом морені маленькі істоти, у подертих лахміттях. Де вони поселилися — там наставала біда в хаті, і важко було їх позбутися. В домах жили також і більше приємні і побажані «гості». Таким був **домовик**. Він мав людську подобу, хоч часто і був волохатий чи покритий шовковим футром і міг мати роги або хвіст. Раз він вирішив жити в якійсь хаті, то вже її не покидав, і звичайно мав свій куток на печі або під порогом. Він був переважно лагідним і попереджав мешканців хати про лихо, тому то кожний у своїй хаті хотів мати домовика...

Минуло багато років з того часу, як наші предки вірили в такі речі. Та багато із цього далі живе в наших казках та літературі. Їхня романтичність спонукала деякі наші старщопластунські курені вибрати такі назви, як «Лісові Мавки» чи «Ті, що греблі рвуть».

Та «Лісові Чорти» з іншої причини дістали свою назву. Запитайте колись когось із них...

Лю і Ла Ку

Грай, музико

ЯК ЗРОБИТИ СОПІЛКУ

Кілька років тому на берегах Дністра в Україні провадили археологічні розкопки. І раптом, під декількома шарами ґрунту, натрапили на кілька звичайних предметів давнини, а між ними знайшли теж і сопілку, зовсім подібну до сопілок, що й сьогодні уживають карпатські легіні, пасучи вівці на полонинах. По докладному дослідженню учені встановили її «вік»: понад двадцять тисяч років!

З давніх-давен сопілка вірно служить людям. Цей скромний музичний інструмент можна знайти на всіх континентах світу. Та найбільше люблять сопілку в країнах слов'янських народів. Кожний народ прикрашує її на свій смак, та й називає її по-різному. В чехів вона — «сопеліна», у поляків «фуярка», у росіян «свірель», а в нас їх ціла родина: сопілки, з вищим і нижчим голосом, теленка, флюяра, денцівка, дудка тощо, залежно від форми, звуку, матеріалу і області України, де її вживають.

Про сопілку створено безліч легенд, переказів і народніх пісень. Багато відомих мистців-музикантів, поетів і письменників присвятило цьому зовні непоказному інструментові чимало хвилюючих рядків у своїх творах. Славнозвісний шотландський поет Роберт Бернс склав мелодії до своїх віршів і грав їх на сопілці. Геній німецької і світової музики, Людвіг ван Бетховен, увів сопілку в свою Шосту Симфонію і цим підкреслив народній характер свого твору. Український поет і філософ Григорій Сковорода, мандруючи рідним краєм, теж не розлучався із сопілкою, на якій грав досить майстерно. Леся Українка присвятила сопілці хвилюючі рядки у своїй «Лісовій Пісні»:

«Як солодко грає,
Як глибоко крає,
Розтинає білі груди,
Серденько виймає»...

І нині гру на сопілці можна почути не тільки на карпатських полонинах, але і скрізь по

Україні, де люблять і плакають народне мистецтво. Сопілка мандрувала з українськими поселенцями теж і в далекі заморські країни і творить ніби частинку України, своєрідне «євшанзілля», яке варто зберегти й плекати. Її можна, без великого труду, самому собі змайструвати, — тому й подаємо коротко, як це зробити.

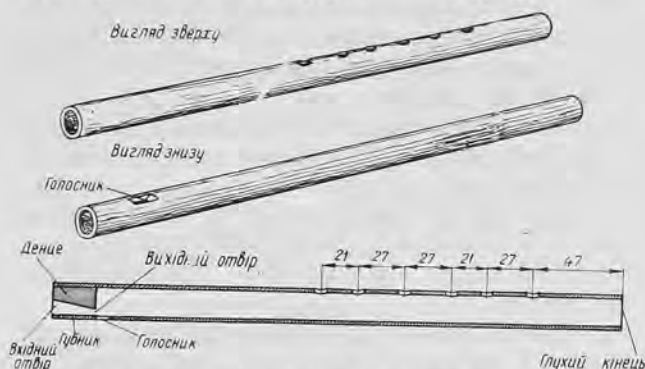
ІЗ ЧОГО РОБИМО СОПІЛКУ

Сопілку можна зробити з ліщини, черешні, калини, а найлегше з бузини (елдер буш), яка має м'яку серединку у галузках. Її треба зрізувати близько кореня, де деревина твердіша.

ЯК РОБИМО СОПІЛКУ

М'яку серединку (серцевину) галузки можемо виштовхнути дротом. В Україні прогрівають (пропалюють) цівку сопілки зсередини розпаленим залізним дротом, в наслідок чого цівка стає міцнішою — «загартовується».

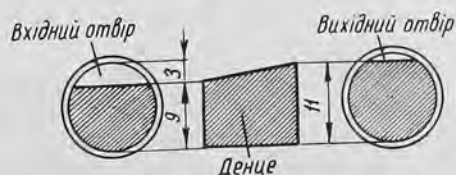
Ми будемо описувати сопілку з найвищим голосом, тобто таку, яку загально вживають до сольової гри, а саме «ДО-МАЖОРНУ» (G-major) сопілку (або «пріму»). Довжина цієї сопілки 310 — 315 мм (12 1/4" — 12 1/2"). Товщина стінок 2 — 3 мм (1/16 — 1/8"). Внутрішній діаметр 12 — 14 мм (7/16" — 9/16").

Сопілка починається з губника — до нього під час гри прихилиємось вустами.

Головна деталь губника — чопик, інакше кажучи — денце. Внизу під денцем є вузька щілина, тобто вхідний отвір, через який вдувають повітря. Закінчується сопілка вихідним, нічим незакритим отвором (т. зв. глухим кінцем).

Коли цівка сопілки ззовні і зсередини оброблена, (вишліфована «скляним» папером і помальована варнішем або шеляком, або заварена в олії), тоді виготовляємо денце. Довжина денця 15 — 16 мм (9/16" — 5/8"). Перед тим, як вставляти денце в губник, треба його з одного боку стесати, так, щоб вхідний отвір мав конусоподібну форму.

Коли денце щільно вставлене в цівку, там де воно кінчається, вирізуємо **голосник** — квадратний отвір 5×5 або 6×6 мм (3/16" або 1/4"). Протилежний до вхідного отвору край голосника має бути скісно зрізаний (дивись рисунок). Щоб було вигідніше вирізувати голосник, денце можемо часово вийняти.

Тепер перевіряємо або пропалюємо розпеченим дротом бокові дірочки у відступах, як подано на рисунку, при чому третя і шоста дірочка (рахуючи завжди від протилежного до губника «глухого кінця») маючи діаметри по 4 мм (5/32"), а всі інші — по 6 — 7 мм (15/64 — 9/32").

Наша сопілка уже готова і треба її тільки до якогось інструменту (фортепіяно тощо) настроїти.

ЯК НАСТРОЇТИ СОПІЛКУ

Якщо подути в сопілку, **не затулюючи жадної дірочки**, то повинні ми одержати звук «сі» (H) другої октави. Якщо воно буде занизьке, тоді треба шосту дірочку (найближчу до вхідного отвору) трохи зменшити, заліпивши її край розчином целюлоїду в ацетоні. Так само підстроюємо і всі інші дірочки. Поступово затулюємо їх пальцями від верхньої (найближчої до губника) до нижньої (найближчої до «глухого кінця»), добудемо відповідно звуки «ля, соль, фа, мі, ре». Звук «до» («С») одержуємо, коли всі дірочки будуть затулені. Коли «до» у вас нижче від «до» на фортепіані, то сопілку потрібно на 1 — 2 мм (1/16") вкоротити. Щоб не зіпсувати інструменту, робимо це надзвичайно обережно. Коли у вас «до» вище, як повинно бути, то в частину сопілки близько глухого кінця вставте кільце з дерева чи картону, щоб зменшити її діаметр на 1 — 1,5 мм (1/16").

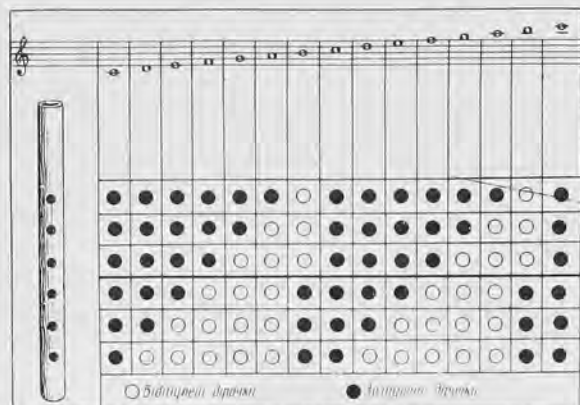
ЯК ГРАТИ НА СОПІЛЦІ

Щоб навчитися грати на сопілці абияк, не потрібно багато часу. Але щоб грати по-мистецьки, так як потраплять грати карпатські вівчарі, треба докласти багато труду і витривалості. Одному приходить це легко, другому важче. В одного більше зручні і відповідні пальці, у другого менше. Проте, щоденно тренуючись, усі труднощі навіть менше обдарований може перебороти.

Починаючи гру, прихилиємо сопілку до вуст і тримаємо під кутом 65° до вертикальної осі тіла. Розводимо лікті так, щоб вільно дихалось. Струмін повітря маємо спрямовувати точно у вхідний отвір. Язик під час гри немов би виштовхував щось із рота. Губи наші під час гри певною мірою напружені. Чим більше напруження і сильніший струм повітря, тим вищий народжується звук.

Три нижні дірочки (перша, друга і третя від глухого кінця) затулюємо трьома пальцями правої руки. Три верхні дірочки (четверта, п'ята і шоста від глухого кінця) затулюємо трьома пальцями лівої руки. В обох випадках ужи-

васмо вказівного, середнього і безіменного пальця. Затулювати дірочки треба щільно, щоб не виривалося з-під пальців повітря, але й не надто «втоплювати» пучки пальців у дірочки.

Повище вміщена схема показує, як видобувати усі звуки в гамі «ДО-МАЖОР» (C-sharp). Коли хочемо на сопілці видобувати півтони, тоді деякі дірочки затулюємо тільки наполовину. Ось так у гамі «ля-мінор» (A-minor) видобуємо підвищений шостий ступінь — «фа-діз» (F-sharp), напівзатулюючи четверту дірочку, а «соль-діз» (G-sharp) — напівзатулюючи під час руху вгору п'яту дірочку. В гамі «мі-мінор», «фа-діз» (F-sharp) добуваємо — як вище, «до-діз» (C-sharp) — напівзатулюючи першу дірочку (всі інші затулені повністю), а «ре-діз» (D-sharp) — напівзатулюючи другу дірочку при відкритій першій дірочці і затулених всіх останніх. «Сі-бемоль» (B-flat) в першій октаві добуваємо, затуливши п'яту й четверту дірочки й відтуливши всі інші. В гамі «Сі-бемоль» (B-flat) дістанемо «мі-бемоль» (E-flat), коли відтулимо першу дірочку, напівзатулимо другу, а всі інші затулимо.

«До-мажорна» (C-major) сопілка має великі технічні можливості. На ній можна грати всі гами, а значить, і всі складні мелодії. Але найзручніші тональності «до-мажорної» сопілки такі: «до-мажор» (C-major) — «ля-мінор» (A-minor); «соль-мажор» (G-major) «мі-мінор» — «мі-мінор» (E-minor); «фа-мажор» (F-major) — «ре-мінор» (D-minor); «ре-мажор» (D-major); «сі-бемоль-мажор» (B-flat

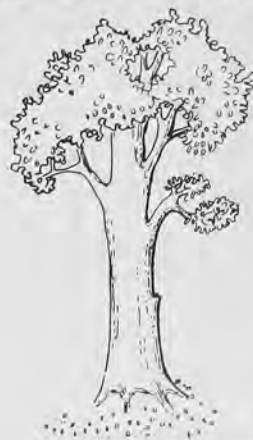
major).

(За виданою в Україні книжечкою «Грай, мурзик»).

Дедьо Юра, ЛЧ

ЗІ СТАРОДАВНЬОЇ

МУДРОСТИ

З найдавніших часів, відколи відоме письмо, знаходимо в літературах різних народів оповідання і розповіді, які мають за ціль навчити якоїсь життєвої мудрості. Цього роду літературу звичайно називаємо «байки». Ось тут друкуюмо коротку байку, **Голуби**, яка є одною з байок, що залишилися з часів найдавнішої відомої культури, що вже знала письмо. Зверніть увагу на те, чого хоче ця байка навчити, і до яких точок пластового закону відноситься те, про що вона говорить.

На березі ріки Годаваре стояло морвеве дерево з широким розлогим гіллям. Коли надходила ніч, багато птахів прилітало ночувати в затишному гіллі дерева.

Про це довідався хитрий пташник, і одного вечора наставив сіті і розсипав навколо дерева на принаду риж.

Якраз летіла згряя голубів із своїм провідником, голубом Чітра-Гріва. Голуби радісно спустилися на землю і почали їсти риж, та Чітра-Гріва сказав:

«Стережіться! Подумайте хвилиночку, чи тут немає якої засідки. Звідки тут узявся риж, коли ніде близько не живе людина?»

Голуби послушали остерогу провідника і покинули їсти. Але риж так спокушав, що один голуб обізвався:

«Ми можемо всюди підозрівати засідку, де б ми не знаходили їжу, а проте їсти мусимо. Кому все і завжди виглядає підозрілим, той завжди голодний і нещасливий».

І голуби, не думаючи, знову злетіли на риж, почали завзято їсти і всі попали в сіті пташника. З розпачу накинулися на голуба, який намовив їх їсти риж, але Чітра-Гріва спинив їх і сказав:

«Даремне нарікаєте — це безуспішне! Краще подумаймо про рятунок. Я раджу всім напружити сили й підвестися вгору разом із сітями. Слабкі речі, з'єднані разом, можуть стати сильними. І слона можна зв'язати соломою, коли з неї сплетеш шнура».

Голуби напружили всі свої сили, знялися вгору разом із сітями й полетіли далеко в поле, де жила їхня приятелька Гіраньяка — стара мудра миша. Вона перегризла сіті і визволила голубів.

КОМЕНДАНТКА, КАЗАН, КОРОВИ І ХРИСТЯ

Уже кілька тижнів наперед знали всі приятелі Христі, що цього літа від'їжджає вона на свій перший пластовий табір "під шатрами". Подруга Христі мусіла довго переконувати її маму, що найдорожча її донька, Христя, повернеться додому ціла, здорова, та не до пізнання. Нарешті вже дала мама свій дозвіл, і Христя почала готуватися до свого важливого виїзду. Ще за тиждень перед від'їздом Христя пакувала та перепакувувала свої дві валізки та наплечники. Мама навіть намовила Христю, щоб вона взяла хоч одну суконку — може десь піде між люди чи на якусь забаву. Чим ближче наближався день від'їзду, тим частіше телефонувала Христя до своєї подруги, щоб ще довідатися про якусь останню річ.

Нарешті прийшов довгоочікуваний день від'їзду до табору. Христя перша сиділа в автобусі. Під її вікном стояла мама та щохвилини подавала ще свої останні поради. Надійшла хвилина розлуки, двері автобусу зачинилися, мотор загудів, і автобус рушив у дорогу. Христя помахала ще востаннє до мами, обтерла сльозу, та аж тоді почала разом з товаришками співати. Пластунка-прихильниця Христя від'їхала на свій перший юнацький табір...

Можна багато оповідати про пригоди Христі у тим таборі. Незабаром вона побачила, що половина з речей, які вона запакувала, були цілком непотрібні. Та що ж робити, на другий раз уже буде знати, як пакуватися. Між своїми ровесницями знайшла вона в таборі багато добрих товаришок, і за кілька днів у шатрі почувалася вона так, як у себе вдома. Вона хутко звикла до дірки в шатрі, яка пропускала дощ, до стелення ліжка щодня рано, до алярмів, на яких вибігати треба не в піжамі і з валізкою, але в однострою і з наплечником. Між цими різними пригодами було кілька таких, про які вона ще довго всім розповідатиме. Ось вони!

Надворі було зимно, зимно, а довкілля оповило темрява. Цієї ночі ні місяця, ні зір не було видно. На площі, де міститься табір юначок, видно дві постаті. Вони цілий час обходять табір та час від часу заглядають у куші, так ніби вони там когось шукають. Це дві юначки, Христя і Таня, стоять на своїй першій стійці. В їхніх лицах відбивається непевність. Узнявшись попід руки, вони разом ходять та щокілька хвилин дивляться на годинник, чи вже близько дванадцятої. Таня каже: "Ще лише п'ять хвилин". Значить, за п'ять хвилин вони можуть уже збудити наступну стійку. Ще останній раз обходять табір. Раптом, проходячи повз головну браму, Таня сильно штовхає Христю ліктем. Подивившись на Таню, бачить вона, що та вся трясеться і простягає тремтячу руку у бік брами. Чути: хтось іде. "Засвіти лампу", непевно шепоче Христя. "Немає вже батарей", відповідає Таня. "Ну, то ловимо", каже Христя. В одну мить перейшли в її уяві всі ті оповідання про напади, і як дуже всі považають ту стійку, що зуміє зловити напасників. Підбігши в ту сторону, з котрої ішов тупіт, дві стійкові враз побачили постать, котра прямувала до їхнього табору. Без надуми кинулися вони на неї. Їхні очі блищали, мов зірки, радістю, що вони зловили напасника. Та враз "той хтось" засвітив свою лампу, і перед їхніми очима стала виразна постать комендантки табору, яку вони всією своєю силою тримали...

З великою хохлею в руках стояла над казаном Христя та мішала білу рідину. Уже близько години стоїть вона так та безперестанку мішає. Товаришки вже на неї з-під ока неприхильно дивляться, бо прийшли вони втомлені та голодні з теренової гри, а тут навіть обід ще не готовий. Уже навіть підходять до Христі та хочуть їй допомогти, а вона все тільки "Ні" та "Ні". Христини очі вже заповнені сльозами від диму, але вона ще таки вірить, що з тієї рідини щось вийде. Для неї це дуже важливе, бо сьогодні вона здає частину своєї проби. Всі інші обідові страви вже готові. Чекають лише всі на її бараболю. Проходять товаришки повз її казан, заглядають до середини та запитуються: "Що то? Бараболя!" Христя далі мішає та пробує в'янити, що вона забула прочитати, скільки треба додати води до споршкованої бараболі. Їй здається, що вона додала "трошки" забагато. Але то нічого, бо вся непотрібна вода вже швидко википить...

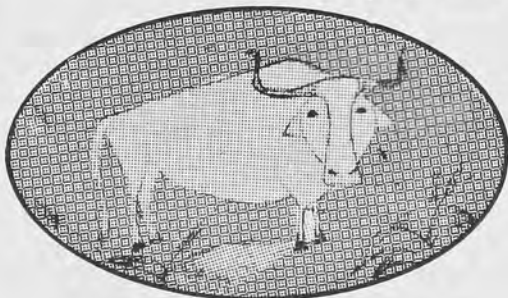

Довкола вогника сидять на колодах юначки. Проміння вогню освічує довкілля, і видно поблизу потічок та ліс. Юначки то співають якусь пісню, то мовчать, заслухані у чиєсь оповідання. Раптом з галявини чути "Му-му". Ніхто собі з того нічого не робить, бо вже всі звикли, що ті корови — то близькі сусіди табору. До них тільки через паркан. Мабуть, розсердилися корови, що їх ніхто спеціально не вітав і всі враз гуп! — та бігом в сторону вогника! А юначки, побачивши гурму таких гостей, чимшвидше кинулися бігом у ліс через потічок! По якимсь часі виїшла з лісу відважна комендантка та бунчужна і патиками почали відганяти корів. Не знати, чи корови втікали від патиків, чи від тих подруг, що так відважно держали в руках ті патики. Але за кілька хвилин корів уже не було. Всі юначки повернулися на свої місця до вогника. В тому почули враз перестрашений голос Христі з лісу: "Чи корови ще є?"...

Отакі то різні пригоди пережила Христя у тому таборі, на котрий поїхала прихильницею, а вернулася учасницею. І так, як подруга твердила, вернулася Христя додому, не змарнівши і не до пізнання, але весела і задоволена.

Пл. розв. Вава

Гей, Пластуне, куди йдеш?

(Юнацька пісня)

Слова: В. С. Левицький

Музика: Ю. Пясецький. 74

Гей, пластуне, куди йдеш?
Світ широкий — пропадеш!
Гей, гей, доле моя,
Мандрівочка золота. (2 р.)

Мандрівочка золота,
Світ широкий — охота,
Гей, гей...

Розступайтесь гори-доли,
У мандрівку йдуть Соколи,
Гей, гей...

Розступайтесь, дівчата,
Наш курінь самі вірлята,
Гей, гей...

Кожний хлопець, мов той тур,
Наш опікун — Святий Юр,
Гей, гей...

Чи то в гору, чи в долину,
Кожний шлях йде в Україну,
Гей, гей...

"Іменую тебе пластуном Скобом. Скоб!"

"Скоб!"

"Іменую тебе пластуном Скобом. Скоб!"

І знову у відповідь почулося "Скоб!" Так п'ять разів пролунало іменування нових скобів і п'ять різних голосів по черзі словом "Скоб" прорізували тишу навкруг палаючої ватри. По п'ятім "Скоб" зв'язковий, кошовий і станичний вступили в пластовий гурт, що ледве виднів у блисках ватри.

Ще з хвилину була тиша. А п'ять нових скобів непорушно стояли струнко перед ватрою. Погляди їхніх очей блищали у світлі вогню, а їхні прямі постаті у контраст із світлом ватри і темрявою ночі видніли, мов силуети статуй давніх лицарів.

Голос станичного знову порушив тишу. Його слова заповнили довкілля. Пластове братство вслухалось у святочну промову: "Хай це свято весни і ця ватра пригадає вам, що ви пластуни — діти природи і що із сил природи черпаєте силу для сповнювання ваших обов'язків для Бога і Батьківщини. Пам'ятайте, що..." і його слова пливли далі.

П'ятий з ряду нових скобів у хвилину цього святочного почуття пильно вдивлявся у серце полум'я ватри. Сухі галузки розтріскувались у горячі вогню і розкидали на боки пригорщі іскор. Його думки і почування, немов ті іскри ватри, з'являлись і знову зникали, то розсипались у різні сторони у його голові.

Він думав про недалеку будучину: Ще тиж-

день — і він закінчить школу. Відбудеться градуація, і він буде готовий розпочинати вищі студії в університеті. Та перед початком його студій він ще мав майже три місяці вакацій. І ось пляни на ці вакації в цю хвилину його найбільше захоплювали. Він зголосився був на бунчужного юнацького табору, який мав відбутися в гірській околиці стейту Колорадо. І незадовго по тім він одержав листа, в яким написано: "Оцим призначається пл. розвід. Івана Івченка з Нью-арку сповняти обов'язки бунчужного на вишкільнім таборі юнаків у стейті Колорадо..." Від того часу він уже листувався з комендантом про пляни і подробиці цього табору.

Так, стоячи у світлі ватри і під звуки слів промови станичного, він мріяв про це літо, про мандрівки і пригоди. На хвилину його думка зупинилася над самою подорожжю до Колорадо. Це ж далека дорога. В тій частині США він ще не був. Та кілька днів тому він мав розмову із своїм кошовим. В тій розмові кошовий йому пригадав, що він ще не відбув тої триденної прогулянки на самоті, яку він обіцяв, що відбуде, ще поки стане скобом. І тоді він пообіцяв, що замість цієї мандрівки він помандрує до Колорадо "на палець" — не автобусом, не поїздом, але сам буде собі радити, як може, у цій подорожі. І на доказ цього сказав кошовому, що постарається не видати більше ніж 25 дол.

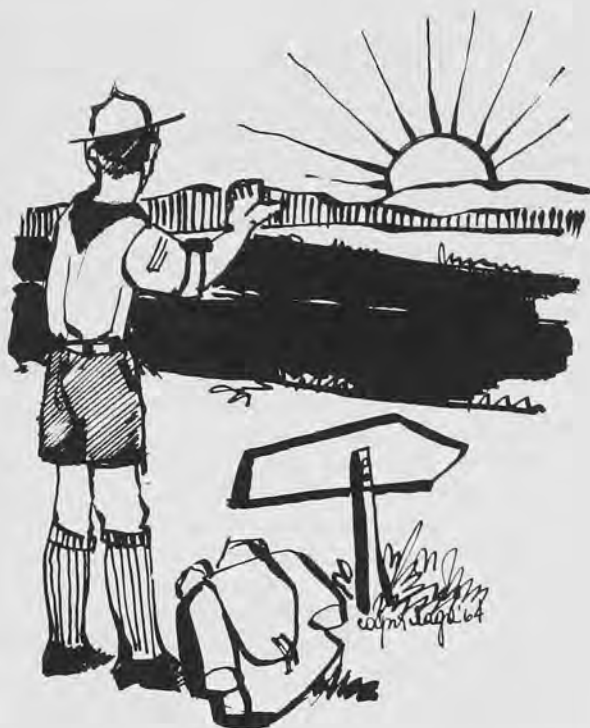
І був би далі мріяв Іван, та пронизлива команда бунчужного свята весни, "новоіменовані, вступити!" прокинула його із задуми, і враз із іншими новими скобами вступив він у ряди свого куреня.

При роздоріжжі широких асфальтових шляхів стояла постать хлопця. Вранішнє сонце своїми першими променями дня освічувало його зі сходу, і від його постаті на асфальті гостинця простягалась довга тінь у напрямі заходу. Особові та тягарові авта проїжджали повз нього рідко. Денний рух шойно починався.

Іван був одягнений у свій пластовий однострій. На голові мав, щоправда, незгідний з приписами пластового однострою широкий капелюх, скавтського крою, що добре закривав йому обличчя від соняшного проміння. Біля його ніг стояв повно виряджений наплечник.

Його погляд був спрямований у східній кінець гостинця, звідкіля час до часу наближались авта. Сонце разило його в очі і він хмурих брови. В гострих рисах його обличчя проявлялось задоволення, а в темних очах, якби хтось приглянувся, можна було запити тити блиск мрій-

ливості, надії і сподівання. Кінці його уст легко закрамалися вугорю, і разом з орлиною формою його носа це надавало йому вигляд самонесеного молодця, який з відвагою береться до виконання своїх планів.

Середньої височини та в міру кремезна по-стать Іванового тіла в ранішню пору на роздоріжжі гостинців була легко помітна. А контури ширококрисого скавтського капелюха заздалегідь казали кожному проїжджому, хто він такий.

Повз Івана промчало ще два авта, до яких без успіху він указував напрям своєї мандрівки. Він чекав. Несподівано з перехресного гостинця почув Іван трубку авта. Поглянув туди: з перехресного гостинця повільно звертало авто в західному напрямі. Це був недавній модель "олдсмобіля". Беручи свій наплечник, Іван швидко перебіг через перехресний гостинець. Відчинилися дверцята. Він усів. Недавні модель "олдсмобіля" з великою швидкістю мчав на захід.

Минали милі, а з тим і години. Чоловік, що їхав "олдсмобілем", був середнього віку. Він їхав до Чикаго, і розчисляв свою подорож на 18 годин. Для Івана це було дуже добре. Він планував, що доїхавши до Чикаго опівночі, там переночує, а вранці вибереться в дальшу мандрівку. Під час подорожі цей чоловік розповів Іванові про те, як він був вояком у корейській війні. Наслухався Іван багато страхіть та небезпечних переживань, яких зазнає майже кожний вояк, що заглядає смерті в очі під ворожими кулями.

Та не зважаючи на швидкість авта, сонце їх дігнало і починало перехилатися на захід, немов хотіло сказати, що воно все ж таки пережене їх

і швидше прибуде на захід. Вони стали пообідати і спочити, а після якої години знову мчали широким гостинцем.

З гостинця, який провадив до міста Чикаго, було видно море міських світел. Іван захоплювався цим видом і в тому знаходив дивне почуття — почуття успіху і задоволення.

На в'їзді до центру міста вони з'їхали з гостинця і опинилися на рухливій вулиці міста Чикаго.

"Де ти хочеш висісти?" — спитав Івана його подорожуючий приятель.

Іван подумав хвилину: він планував переночувати в хаті одного свого друга, що живе тут у Чикаго, але це вже було запізно вступати до чужої хати. Що ж йому робити? Та прийшла йому щаслива думка: "Я висяду біля залізничної станції". Відповів Іван.

"Окей!" — хитнув головою чоловік. — "Це недалеко".

Олдсмобіль завернув направо на черговій вулиці і зупинивсь перед великим будинком залізничного двірця.

"Щиро вам дякую!" — сказав Іван, подаючи руку добродієві свого подорожування. Цей побажав Іванові дальшого успіху, а Іван, затягнувши ремінь наплечника на рамено, ступив на пішохід (хідник). Дверцята авта зачинилися, і олдсмобіль включився в рух вулиці.

"Що робить добрий пластун, як опиниться серед ночі у великому місті?" — з легкою усмішкою подумав Іван, — "не буду ж ставити шатра на хіднику". Поглянув він у бік станції. На сходах, що вели до почекальні і в середині, у почекальні, було видно багато людей. Деякі з них спішили в бік станції, інші повільно шпацирували то в один, то в другий бік, а ще інші сиділи на довгих лавках у почекальні. На середині почекальні, зауважив Іван, стояла невеличка будка, зверху якої виднів напис "Інформейшин". Ще хвилину постояв. "Ну, та очевидно!" — знову усміхнувся Іван, — "я ж міг був раніше про це подумати"... Метнувся до будки "Інформейшин" і спитав чоловіка, що сидів при віконечку будки: "Скажіть, пане, як задалеко від цієї станції є будинок "ІМКА"?"

"О, це близько!" — з великою чемністю відповів чоловік. — "Дві вулиці направо від станції".

Найдешевша кімната в "ІМЦІ" на один нічліг коштувала 2 дол. і 50 центів.

З думкою про завтрашній день Іван швидко заснув у вигідному ліжку.

На другий день уранці, зібравши свій виряд, Іван вступив до крамниці, щоб закупити собі харчів на чергові два дні. Він розчисляв, що цього йому вистачить, поки дістанеться на місце табору. Вийшовши знову на вулицю, думав над тим, як йому далі братися до мандрівки. Він трохи заснав, і вже була 10.00 год. Треба було спішитися. "Перша річ", — думав він, — "треба

*) "ІМКА" означає по-англ. "Y. M. C. A."

мені дістанися на край міста, де проходить головний гостинцевий". Спинив перехожого чоловіка і спитав, який автобус іде у південно-західній кінець міста.

За годину Іван стояв на перехресті гостинців. Та цим разом щастя не служило йому. Проминуло вже 20 хвилин, а проїжджі авто знову і знову проїздили повз нього, і ніхто не зупинився на його сигнал. Проминуло ще 10 хвилин, та Іван терпеливо стояв і чекав. І ось надїхало старе оббите авто, повільно підїхало біля нього і зупинилося. "Сідай! Сідай!" — почув голос із авто. Швидко Іван ухопив наплечник і сів на пошарпане сидіння авто.

Старший чоловік, одягнений у робочий одяг, навіть не давав йому сказати, як далеко він хоче їхати. "Я тут недалеко маю ферму", — говорив робітник. — "Сьогодні рано попсувся мій трактор, і я не міг косити трави — мусів їхати до міста, щоб купити новий карбюратор до трактора. Тепер забере мені ще годину його заправити, і ось пішов цілий день... О, є! — не перериваючи, продовжував фермер. — Ти, певно, є один з тих скавтів, який мандрує на захід. Еге ж бо, як я був молодий, я раз так на "палець" промандрував ген аж з Аляски до Нью-Йорку. Подумай собі... Взяло мені три тижні..."

Іван не намагався йому переривати — хай говорить, поки везе мене в тому напрямі, що мені треба. Після такої півгодинної їзди фермер зупинив авто.

"Ось тут зараз наліво є моя ферма. Дам тобі пораду", — поважно продовжував старий фермер. — "Яких дві милі звідси є газолінова станція, і там також є маленький ресторан, де біля полудня стають шофери з тягаровими авто. Більшість із них їде на далеку віддаль, на захід. Як попитаєш, напевно, котрийсь тебе візьме. Так можеш дуже легко доїхати хоч до ріки Міссісіппі. Дай тобі, Боже, щастя!"

— "Дякую, дуже дякую!" — з радістю відповів Іван і вискочив з авто.

За півгодини Іван був уже на газоліновій станції і заглядав до шоферських кабін тягарових авто. Несподівано чиясь рука вхопила його за рамено: "Гей, а ти куди?" Іван швидко оглянувся. Біля нього стояв шофер тягарового авто — чоловік середнього віку, високий і здоровенний будовою тіла. "Егм-а..." — дещо збентежився Іван. — "Я, я мандрую на захід. Може ви їдете в цьому напрямі?"

"О, так! Я маю доставити товар до ДеМойн. Перед тим ще вступаю до одного містечка по дорозі. Буду в ДеМойн увечері. Як хочеш — сідай! Приємніше їхати вдвоє". Його спосіб говоріння був байдужий, що разом з його фізичним виглядом надавало йому грізности. — "Ну,

що, сідаєш? Я не маю багато часу", — докінчив він і, не чекаючи на відповідь, видрапався до кабінки за керівницю.

"Оксі!" — поспішно вигукнув Іван і, оббігши з другого боку, також видрапався до шоферської кабінки.

Надвечір, коли вони вже доїздили до міста ДеМойн, шофер тягарового авто піддав думку, щоб вони зупинились біля одного ресторану, про який він знав, випити по горнятку кави. Зупинилися.

Іван зіскочив із східців шоферської кабінки, та вмить затримався. До їхнього тягарового авто прямував якийсь скавт. Також ніс із собою повний виряд. Був він стрункий та високий, і на перший погляд не подібний був на американця.

З усміхом скавт наблизився до Івана і подав йому ліву руку. І в тім міжнароднім скавтським стиску рук Іван зразу відчув ввічливість та приятельське ставлення. Відчув Іван радість, немов стрінув знайомого приятеля. Спитав: — "Ти мандруєш на захід?"

"Я вже не далеко моєї цілі", — відповів скавт і в його відповіді Іван завважив виразну британську вимову. — "А ти далеко на захід мандруєш?" — питаючи, продовжував британський скавт.

"Не так дуже далеко, тільки до..." В тому шофер тягарового авто сіпнув Івана за руку.

— "Ідеш на каву? О, а це що? Твій приятель?"

Швидко британський скавт перебив розмову, звертаючись до шофера: "Якщо ви прямуєте до ДеМойн, чи не могли б ви підвезти мене 15 миль звідси. Там при гостинці починається стейтовий парк — зараз на березі Міссісіппі. Там я маю стрінути решту моєї групи".

"Звичайно, звичайно", — з легким тоном гумору відповів шофер. — "Це буде моє друге скавтське добре діло на сьогоднішній день... Ха-ха, я також колись був скавтом".

Усі разом пішли вони до ресторану напитися кави.

Під час розмови британський скавт пояснив, що він сам з Лондону, і що цього літа група скавтів з Лондону поїхала до Канади. Він відлучився, бо хотів відвідати родину в Детройті, а тепер має знову стрінутися із своєю групою в означенім місці у цьому стейтовому парку над рікою Міссісіппі.

— "Чи далеко від гостинця те місце, де ти маєш стрінутися з твоїми товаришами?" — спитав Іван.

— "О, це буде з півдня ходу. Я переночую недалеко від гостинця, а завтра піду їх стрінути".

"Це чудова ідея, — подумав Іван, і сказав: — "Я також буду тут ночувати. Може ми б започували разом?"

“Для мене це буде не тільки цікаво, але й приємно”. — чемно усміхаючись, хитнув головою британський скавт.

Шофер тягарового авто поклав свою руку на Іванове рамено: “От бачиш, маєш приятеля. Ходім, я вас обох доведу до дуже вигідного для вас місця”.

Уже смеркало, як велике тягарове авто зупинилося при стежці, що йшла від гостинця до середини стейтового парку. Постаті двох скавтів вискочили з правого боку шоферської кабіни, заклали наплечники на плечі і швидко зникли на стежці, що йшла в гушавину напівдикого парку.

Після яких двадцятьох хвилин швидкого ходу стежкою Іван та його приятель, британський скавт, вийшли на невеличку галявину. І зупинились здивовані. Галявина, на яку вони вийшли, кінчалася край води ріки. “Ось і славна Міссісіпі!” — із захопленням промовив британський скавт.

Далеко, на другому боці ріки, видніли світла міста ДеМойн, а ген на небосхилі, понад світлами міста, багряніло вже темне небо від останніх відблисків заходячого сонця.

— “Тут чудове місце на нічліг”, — промовив Іван. І вони, мов на команду, взяли до своїх наплечників.

Незабаром на краю галявини під кущами стояло мале шатро, а над самою водою палахкотів вогник. Іван, виявляючи свої куховарські здібності, частував британця кашою та м'ясними консервами.

Закінчивши вечерю, якийсь час сиділи вони мовчки біля вогню і вдивлялися в світла другого берега ріки. Час до часу по ріці пропливали більші і менші пароплави. Вони зрушували воду, і невеликі хвилі з хлюпотом добігали до берега та розбивалися. Десь далеко вчувалися пронизливі гудки сигналів пароплавів. Ці звуки зливалися з безупинним цвіркотанням цвіркунів, які ховалися в траві і кущах та із шелестом листя дерев, що коливалося під легким подувом вітру.

Ген аж до півночі сиділи наші скавти біля вогника. Британець розповідав Іванові про свою Англію — про чудові квітисті англійські парки,

про Лондон, про тамтешні скавтські звичаї. Та не розповідав йому Іван про Америку. А говорив про свою рідну Україну, про степи, яких ніколи не бачив; про славу козаків, про бої та війни, які його народ зводив проти своїх ворогів. А коли втома вже почала їх перемагати, кожний з них провів свою молитву вголос і, погасивши вогонь, вони всунулись до шатра.

Починало смеркати, коли Іван пробивався крізь останні дві милі своєї мандрівки. Успішно доїхавши до невеличкого містечка, що було дві милі від місця табору, Іван тепер гострим кроком спішив гірською доріжкою поміж шпильми “Ракі Мавтейнс”. Сьогодні вранці, як він був уїхав у пасмо гір, з вікна особового авто власника великої кінської ферми, що його підвіз із міста Шаєн, ці гори виглядали велично. Тепер сам один поміж цими гігантами скель почувався самотнім і дрібним. Та знав, що вже недалеко.

І справді: видряпавшись до місця гірської доріжки, де вона робила повний закрут і далі спиналася вгору, він почув шум потічка, а з тим і людські голоси-вигуки. Глянув туди: На галявині, що була в улоговині по другому боці потічка, яких 200 м від того місця, де він стояв, видно було гурт пластунів, що порався коло будови великих шатер. “Я прибув трохи пізно”, — подумав собі Іван. Та це його не журило. Він був під враженням чотириденної мандрівки по США, і в його пам’яті пробігали недавно пережиті образи: гостинці, авто, поля — поля стеїту Вайомінг, безконечні поля; а потім пустеля... все минає, крутиться. На хвилину він приклав очі — гори, шпиль гір... летять; за шпильми виринають нові шпиль і нові, і нові. Та вслухається знову Іван у шум потоку і вигуки юнаків внизу. “Яке чудове почуття”, — думав собі Іван. “Можна спочити, немов у своїй власній хаті...” Це дивно, знову він затримався думкою: “Так далеко від дому, а я чуюся — немов вдома”.

Внизу перед Іваном чекало пластове братство. Чекала також на нього праця — відповідальності бунчужного, зусилля провідника. І хоч утома склеювала йому очі, у своїй думці і своєму серці він знав і відчував, що готовий з певністю братися до великої і важливої гри.

Від гірської доріжки до потоку збігала широка стежка, а через потік виднів місток. Іван попрямував стежкою вниз, до своїх нових друзів.

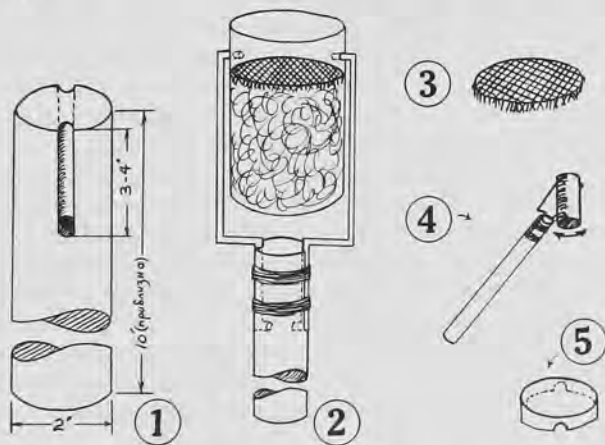
Друг Іриней, ЛЧ

3 Практичного Пластування

ЗРОБИ СМОЛОСКИП

Ти, либонь, пригадуєш церемоніяли при ватрі, під час яких уживано смолоскипів. Вони дуже гарні й ефектовні, отже й Ти хотів би, мабуть, використати смолоскипи при своїх місцевих церемоніялах. А це дуже легко досягнути.

Щоб зробити один смолоскип, постарай одну металеву бляшанку, найкраще з плинних консервів (компоти, соки тощо), стандартних розмірів приблизно 3 інчі діаметром та 4 інчі заввишки, держак — дерев'яний, не грубший, як 2 інчі в діаметрі та приблизно 10 інчів завдовжки, кусник грубого, твердого (не мідяного) дроту на яких 20 інчів завдовжки, трошки менше, як 1/8 інча завгрубшки — кілька стіп тонкого плетеного м'якого дроту та дротяну сітку.

Дерев'яний держак треба гарно вигладити та з двох протилежних сторін горішнього кінця ножиком вирізати рівчак такої глибини, щоб у нього ввійшов грубший дріт. (Рис. 1). При кінці рівчика зробити дірку цвяхом, але обережно, щоб не розколовся держак, або ще краще, випалити, щоб туди ввійшов кінець грубого дроту.

Розітни грубий дріт на половину, вклади кожну половину в рівчик, згинаючи кінець дроту так, щоб він ввійшов у дірку. Тепер перев'яжи держак у двох місцях тонким дротом або й міцним шнурком (але не паперовим!), як на рис. 2. Зв'яжи все це так, як показано на стор. 309 «Життя в Пласті» для закінчення липви.

У металевій бляшанці пробий дві дірки не далі, як 1/2 інча від кінця (відкритого). Підклади кусень дерева, як будеш пробивати, щоб не погнути бляшанки. Дірки зроби такі, щоб грубший дріт тісно входив у них, і не більші.

Напакуй до бляшанки всяких старих ганчірок, вати, але **вільно**, не стискай. Із шматка старої металевої сітки виріж круглий кусник, щоб він тісно входив у бляшанку, позагинай кінці дроту сітки так, щоб вони якраз входили в бляшанку. (Рис. 3). Втисни цю решітку на верх бляшанки.

Два грубі дроти, що йдуть від держака, вигни так, щоб вони були трохи далі від бляшанки (Рис. 2), та щоб вона могла між ними вільно пройти. Тоді зігни вгорі обидва кінці так, щоб вони ввійшли в дві дірки, пробиті в бляшанці. Якщо дріт задовгий, відігни те, що зайве.

Тепер притисни решітку з дроту, щоб вона пішла нижче від дірок і вклади два кінці грубого дроту в бляшанку. Бляшанка повинна бути весь час вертикально, без огляду на те, яке положення має держак, щоб рідина з неї не виливалася. Вона повинна вільно гоїдатися, завішена на двох дротах (Рис. 4).

Твій смолоскип готовий. Якщо дроти задалеко віддалені від бляшки, вийми їх та нагни трохи ближче до себе. Уклади бляшанку в дроти знову, але уважай, щоб сітка була під дротами.

Якщо маєш змогу зібрати живицю із частинних дерев, конечно зроби це. Живиця горить найкраще, а при цьому дає гарний живичний запах. Розтопи живицю над вогнем та залий нею ганчірки в твоєму смолоскипі.

Якщо не можеш дістати живиці, налий у смолоскип оливи (від авта), а на самий верхок трішки бензину, але це вже зроби перед самим запалюванням. Пам'ятай, що рідина має просочити вільні ганчірки в смолоскипі, і в ніякому разі не повинно її там бути більше, ніж стільки, щоб нею добре **насякли** ганчірки.

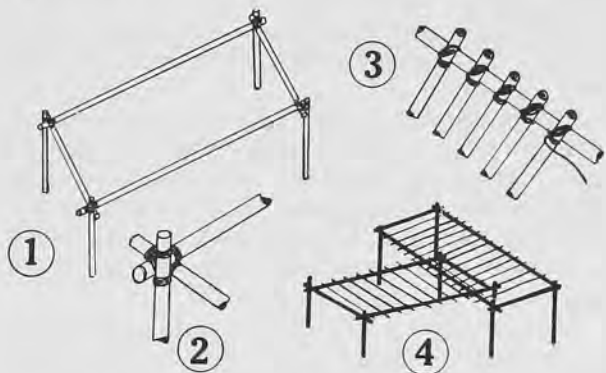
Не забудь для своїх смолоскипів зробити теж і гасильник — із трохи більшої бляшанки зріж дно, виріж два отвори, в які ввійдуть два грубі дроти смолоскипу — і як треба загасити смолоскип, просто накрій його такою накривкою. (Рис. 5)

ЗРОБИ ВИГІДНЕ ПОЛЬОВЕ ЛІЖКО

Не маєш готового польового ліжка до таборування? Не журися! Якщо маєш охоту та готовий присвятити трохи часу, можеш зробити дуже легко і дешевим коштом таке вигідне ліжко, що твої друзі будуть тобі заздрити. Щоб зробити таке ліжко, справді, треба дуже мало. Мусиш мати:

1. Моток шнурка, яких 300 стіп, на 1 1/16 інча завгрубшки, шнурок міцний;
2. Сокиру;
3. Охоту і терпеливість.

Почни від того: підшукай 4 палки, розміром 2 інчі товщини, завдовжки щонайменше на 30 інчів. Затиши їх з одної сторони та вбий в землю, щоб вони міцно сиділи, не хиталися (Рис. 1). Віддай між палками з коротшої сторони повинна бути щонайменше 2 стопи, з довшої сторони, залежно від твого росту, приблизно на 6 стіп. Виріж дві довгі палки із сирового дерева (не мертвого), теж приблизно на 6 стіп, залежно від твого росту, але так, щоб у найтоншому місці вони не мали меншої товщини, як 2 інчі. Уживаючи поперечні в'язання, поприв'яжуй їх (Рис. 2) так, щоб вони міцно трималися.

Тепер підшукай багато поперечок, щоб були вони на найменше 2 стопи завдовжки, а товщини на який 1 інч. Поскладай їх упоперек двох довгих палів на твоєму ліжку, на віддалі яких 2 до 3 інчі один від одного, та, не розтинаючи шнурка, обмотай ним усі палі за порядком, наперед з одної, потім з другої (Рис. 3) сторони так, щоб вони не зсувалися. Таким чином будеш мати основу матрацу.

На такий кістяк ліжка поскладай багато всякого м'якого матеріалу. Починай від чатиння, та накрій ним цей кістяк. Потім можеш класти всяке сухе листя, навіть старі газети, якщо такі маєш. Це все поскладай так, щоб воно не випадало крізь отвори між поперечними паликами. Не жалій цього м'якого матеріалу — чим більше будеш його мати, тим м'якше твоє ліжко буде.

Як уже наскладаєш його до товщини яких 2 до 3 інчів, гарно вигляд усякі вищі або нижчі місця — і постели свій коц чи спальний мішок. Під голову можеш наскладати більше м'якого матеріалу, тоді не потребуватимеш подушки.

Спробуй своє ліжко тепер. Воно вгинається, немов на пружинах, є м'яке, як матрац, і дуже вигідне до спання.

Якщо твоє шатро мале, ти можеш зробити ще одне ліжко для твого друга, що мешкатиме з тобою в тому самому шатрі. Для того треба тільки робити його ліжко ще вище, як твоє, і так, щоб одне заходило над друге (Рис. 4). Крім висоти палів, які підтримують ліжко, які у твого друга будуть вищі, все інше робиш так само, як і в своєму ліжку.

Можеш додати ще третє ліжко, якщо справді мало місця в шатрі, а треба примістити ще одного. Просто, рівнобіжно до твого ліжка споруди ще одне ліжко, щоб обидва ті нижчі ліжка заходили під вище з одного боку. Не забудь залишити трохи місця між тими двома ліжками для проходу, а то не буде місця пройти і треба було б ходити по ліжках.

А проте, не пробуй гарцювати по такому ліжку. Як дуже сильно скочиш або сядеш, воно може зламатися. Згодом і сирі довгі палки висохнуть і твоє ліжко не буде вже таке еластичне, як було на початку.

ДЕЩО ПРО ВАТРИ

Іде літо, а з ним час прогулянок, таборів, ватер... Напевно доведеться тобі будувати не одну ватру. Щоб оце будівництво зробити тобі легким і приємним, запам'ятай, що кожна добра ватра має бути легка до запалення, має ясно горіти і має горіти довго, — щоб можна було перевести при ній заплановану програму.

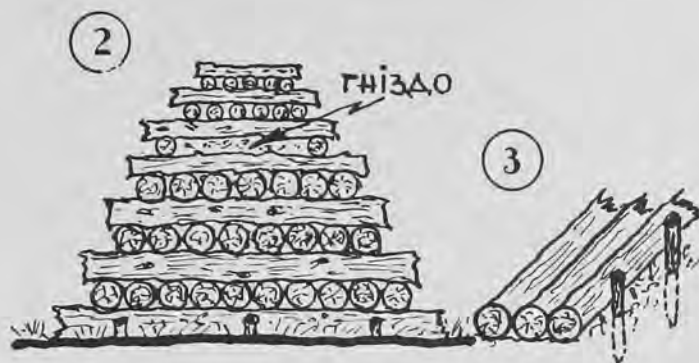
Про три головні роди ватри та як їх будувати, знайдеш на стор. 424 — 425 «Життя в Пласті». Не забувай про небезпеку пожежі і тому вживай усіх заходів, щоб і добір місця і сама будова ватри були безпечними. А ось кілька практичних вказівок: найперше роздобудь матеріал для ватри. Він є трьох родів: на підпалку — сухі листки, чатиння, дрібненькі гіллячки, що відразу спалахнуть від сірника; хмиз — тріски, малі гілки, що запалюються від матеріалу на підпалку, і властиве паливо — грубіші гіллячки й колоди дерева. Вони всі мусять бути сухі. З того матеріалу легко збудувати кожен ватру, і до її підпалки не треба вживати ніяких штучних засобів, як от бензина, папір чи запальні порошки. Справжня бо пластова ватра не має ніякого штучного матеріалу до підпалення, а підпалюють її звичайно сірником, а ще краще смолоскипом, якщо при цьому є відповідний церемоніал.

Для кількох осіб на прогулянці найкраща ватра це т. зв. «зірка». Для цього 5 або 6 колід сухого і не гнилого дерева укладається у

формі зірки (дивись рис. ч. 1). Там, де колоди або кругляки сходяться разом, будується стіжок, малий, із т. зв. гніздом для підпалення. В міру того, як кругляки згорають, їх треба присувати ближче, а згодом можна їх заступити новими кругляками.

Справді репрезентативна ватра не завжди мусить бути велика. От візьми «криничку». Досвідчений таборовик знає, що її поверхня при підставі не мусить бути більша, як 4 на 4 стопи, якщо використовується відповідне дерево. Ціла тайна в тому, що колоди чи кругляки треба укласти тісно одну при одній, щоб було якнайменше вільного місця (гл. рис. 2). І так, на

підставу беремо кругляки 6 до 8 інчів завгрубшки, яких 3 до 4 стопи завдовжки. Їх треба попиляти, щоб вони були однакової довжини для естетичного вигляду ватри, а крайні колоди, щоб не розсувалися на боки, забезпечуємо коликами, вбитими в землю, як на рис. 3. І так ставимо одну верству кругляків на другу, кожна наступна нахрест і коротша від попередньої. На кілька верстов під верхом будуємо «гнездо» для підпалки ватри. Таку ватру обов'язково підпалювати згори, бо тоді вона горить згори вниз і горить довго — більше як годину, без потреби докладати нове паливо. Звичайно, завжди краще мати в резерві і додаткове паливо, як от дрібні гіллячки для більшого світла, коли його потрібно, як також і грубі поліна для довшого горіння.

Не зроби випадково прогріху проти пластового «стилю» і не пробуй замаїти готову ватру свіжими гіллячками із зеленим листям. Увечері цього й так не буде видно, тільки буде багато диму, мало світла — і нічого більше.

Якщо хочеш мати особливі ефекти, спробуй збудувати ватру на підвищенні. Для цього збудуй міцний поміст довільної височини (як потрібно для ефекту), покрий його шаром землі завгрубшки на 3 — 4 цілі, а на ньому вже будуй ватру, як звичайно. Пригадаєш одну з ватер на Ювілейній Пластовій Зустрічі в США 1962 року? Вона була збудована саме так.

І ще: не забувай про ватру на воді. Тут поміст будуємо у вигляді порону, але так, щоб він витримав цілу ватру і не потонув з нею; укриваємо поміст шаром землі і на ньому будуємо ватру. Тільки не забудь прив'язати порон шнуром до берега, щоб він разом з ватрою не поплив за водою.

А якщо ти пробував будувати якусь цікаву й оригінальну ватру, то не забудь написати про те до «Юнака».

Ю. Крижанівський, ЛЧ

ПОВНИЙ ВИРЯД НА ДАЛЬШУ МАНДРІВКУ

Наплечник посередині. 1. Мішок до снання, 2. Дошовик («панчо»), 3. Дві частини малого шатра, 4. Довгі штани і груба сорочка або свeтeр, 5. Запасова білизна, 6. Запасові черевики («снікси»), 7. Менажка і ложка, 8. Рушник, прилади до миття і т. п., 9. Харчі (консерви з м'ясом, хліб, каша, сіль, цукор), 10. Невеликий горщик, 11. Аптечка, 12. Дрібне знаряддя та інструменти (шнур, ліхтарка, компас, мапа, сірники), 13. Більший ніж, 14. Невелика сокирка, 15. Записник, олівець, 16. Пулярес з найважливішими особистими документами.

Крім пластового однострою, при яким маєш пластову краватку або хустку, шапку або капелюх, свисток, а з тим і годинник та інші особисті дрібниці, які несеш у кишенях однострою, тут поданий виряд повинен бути вповні вистачальним на більше ніж три дні.

Як подумаєш над тим, як відповідно спакувати цей виряд, то побачиш, що нести його буде зовсім проста справа. До середини наплечника поставиш ч. 4, 5, 6, 8, 7 і 9. Ч. 11, якщо маєш у малій коробці, можеш поставити до одної з кишень наплечника. Якщо коробка є більша, кладеш у середину наплечника, зверху. До ч. 5 слід долучити запасові шкарпетки і штуци. Ч. 3, якщо маєш ще досить місця в середині наплечника, то кладеш до середини. Як ні, то можеш поставити зверху наплечника під мішком до снання. Це саме відноситься до ч. 2. Пам'ятай, що ч. 2 мусиш тримати під верхом, щоб було легко добути, коли починає падати дощ. У кишені наплечника поставиш ч. 12, 15 і 16. 16, як хочеш, то можеш нести в кишені однострою. Також, якщо маєш великий жмут шнура (в ч. 12), можеш дуже легко дочепити його до боку наплечника зверху. Ч. 13 найкраще причепити собі до пояса в піхві. Коли ніж мисливського типу або на карабінку, коли маєш безпечнішого і практичнішого в ужиткуванні складаного пластового ножа. Ч. 1. прив'яжеш на верх наплечника, як вже наплечник буде виповнений. Ч. 10 легко можна прив'язати зверху наплечника, але так, щоб не гойдався, як будеш іти. Ч. 14 найкраще встромити під 1 або прив'язати збоку наплечника.

Спробуй, так для вправи, спакувати свій наплечник в такий спосіб — побачиш, як це легко і просто.

ЕЛІЧЕ

1

2

3

4

5

6

14

І як умиру, то поховачите
Меня на могили
Серед соту широкого
Навкриниш мийй.
Щоб лань широкогополл,
И Дмитро, и криви
Було видно; було чутти
І як раве ривутий,
І як понесе до Укрини
Ушиче море
Кровь ворожу... отойди я
И лань и гори
Все покину, и полкину
До самого Бога
Молючись, ... а до того
І не знаю Бога.
Знаходжайте, павставайте,
Кайдимин поривайте,
И вражого злою кровью
Волю окропите
И лань в сивби великій
Во сивби великій новій
Не забудете потимити
Потимити тихимь словами

15

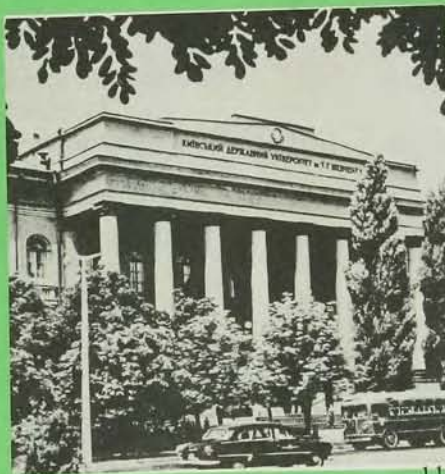
12

8

9

11

13

ПЕРЕВІР СВОЮ ЗАРАДНІСТЬ У ПРИРОДІ

Це є короткий іспит, яким можеш сам перевірити, чи Ти досвідчений пластун, зокрема у перебуванні серед природи. Дай відповідь на обидві групи питань так, як указано. Зроби це сумлінно, не вживаючи ніяких підручників чи іншої допомоги. При кінці іспиту знайдеш число сторінки, на якій подані правильні, але зашифровані відповіді. Розшифруй їх, а тоді порівняй і поправ свій іспит. Коли впишеш число своїх правильних відповідей у відповідне місце на сторінці, де подані зашифровані відповіді, побачиш, чи Ти «дуже добрий», «задовільний» чи «слабкий» пластун. Іспит приготували ми тим разом не надто важкий. Коли такі іспити припадуть Тобі до вподоби, просимо написати до нас. Тоді будемо на майбутнє подавати їх з різних ділянок пластового знання.

А. ВІДПОВІДЖ НА КОЖНЕ ПИТАННЯ ОДИМ СЛОВОМ: «ТАК» АБО «НІ»

1. Чи, вибираючись на одноденну мандрівку, обов'язково треба брати наплечник?

Відповідь:

2. Чи, справді, найважливіша частина одягу на якунебудь мандрівку — це черевики?

3. Чи розумний пластун, як іде на якунебудь мандрівку, повинен мати при собі гроші на непередбачені витрати?

4. Як пластун іде на кількатижневий табір на якійсь пластовій оселі, чи він повинен узяти із собою якнайбільше сухих харчів, зокрема солодощів?

5. Чи, йдучи на мандрівку, під час якої треба буде одну ніч заночувати в лісі, важливіше мати маленьке шатро, аніж мішок до спання?

6. Коли хтось іде на довшу мандрівку і несе із собою шатро, чи він мусить також нести щоглу і кілки для його побудови?

7. Чи, коли починає падати дощ під час мандрівки, найкраще якнайшвидше вертатися додому?

8. Чи кількість харчів і грошей, що їх група пластунів повинна брати із собою на однотижневий табір, у першу чергу залежить від терену та околиці, у якій буде відбуватися мандрівка?

9. Чи відповідна кількість линви або шнура є необхідною частиною виряду на табір або мандрівку?

10. Чи пересічна кількість миль на один день пішої мандрівки повинна становити від 30 до 35 миль?

11. Чи найкраще орієнтуватися в терені в напрямках (де північ, південь і т. п.) на підставі природних знаків, як мох на деревах, сонце, зорі?

12. Чи мапа, яка показує міста та дороги (така, яку можна дістати на газоліновій станції), звичайно вистачає для мандрівки в невідомому терені?

13. Чи на довшому, постійному таборі, під великими шатрами, найкраще тримати верхню одіж і черевики вночі надворі, щоб не занецишувати повітря?

14. Чи, ночуючи під великим шатром на таборі, краще зробити підлогу з дошок, ніж обкопувати шатро?

15. Чи, коли збирається на дощ, досвідчений пластун повинен якнайміцніше понатягати шнури свого шатра, щоб вітер його не зірвав?

16. Чи на мандрівному таборі не потрібно стійки, бо це занадто перевтомлює учасників табору?

17. Чи на таборі лятрина повинна бути якнайближче шатер, щоб уночі не страшно було туди ходити?

18. Якщо на мандрівці доводиться нести додатковий тягар (такий, що його не можливо дати до наплечника), чи найкраще причепити його зверху до наплечника, щоб він не звисав і не гойдався?

19. Чи на більшому таборі, під великими шатрами, такі речі, як менажки слід тримати поза шатром на побудованих для цієї цілі полицках чи вішаках?

20. Чи, будуючи велике шатро, ставимо насамперед головні щогли, а потім прибиваємо шатро кілками до землі?

21. Чи стійковий на таборі повинен ходити з місця на місце, а не стояти чи сидіти на одному місці весь час?

22. Коли доводиться мандрувати в темряві, по рівній дорозі, чи кожний член групи повинен безупинно вживати свою ліхтарку?

23. Чи на мандрівному таборі є дуже важливим, щоб кожного ранку робити тяжку руханку?

24. Чи вдень дим від вогню можна легше і далі побачити, ніж сам вогонь?

25. Чи найкращий матеріал для піонерських робіт — це чатинні (шпилькові) дерева тому, що їх стовбурі є звичайно рівні?

Б. ДОПОВНИ ЧЕРГОВІ РЕЧЕННЯ ЧИ ТВЕРДЖЕННЯ, УПИСУЮЧИ ПРАВИЛЬНЕ СЛОВО

26. Вузол, яким звичайно розпочинаємо і закінчуємо «поперечне в'язання», називається

27. Як називається напрям, поданий ступенями компасу?

28. Ізогіпси – це лінії на топографічній мапі, які означають

29. Коли ми уложимо компас і мапу так, що північ компасу і мапи (взявши до уваги магнетичне відхилення) зрівняються, це значить, що ми мапу.

30. При поважному скаліченні чи побиттю або ж і по автомобілевому випадку людина часами стає напівпритомною. Це означає, що вона попала в стан

31. Вузол, у якому дві петельки лнви затягнені одна на другу, називається вузол.

32. Якби дві групи пластунів перебували вночі на двох шпильх гір на віддалі яких 1000 метрів (три тисячі стіп) і мусіли порозуміватися між собою, не маючи телефонічної чи радіевої сполуки, який спосіб комунікації було б їм найлегше вживати? (Подати назву)

33. Як довго можна без небезпеки тримати міцно стягнену перев'язку для стримання обігу крови на кінцівках людського тіла?

34. Назви найновіший спосіб штучного дихання

35. Ділянка пластового знання, яке вчить про вживання мап, називається

Відповіді до всіх питань знайдеш на сторінці . Щоб не скортіло відчитати відповіді ще поки їх сам не розгадаєш, подаємо їх зашифровано. Після виповнення всіх питань, відшифруй правильні відповіді.

ПОЯСНЕННЯ ДО ПАМ'ЯТНИКІВ Т. ШЕВЧЕНКОВІ

(Стор. 21 і 22)

1. Пам'ятник Т. Шевченкові в Каневі на Тарасовій горі.
2. Пам'ятник Т. Шевченкові в Києві, столиці України.
3. Пам'ятник в селі Моринці, де народився поет.
4. Пам'ятник в Яготині, де Т. Шевченко познайомився з княжною Варварою Респіною, з якою дружив до кінця свого життя.
5. Пам'ятник Т. Шевченкові в Харкові.
6. Пам'ятник Т. Шевченкові у Полтаві.
7. Пам'ятник в селі Шевченкове де Т. Шевченко вчився грамоти у дядка.
8. Пам'ятник Т. Шевченкові у Вінніпегу, Канада.
9. Вулиця Тараса Шевченка в Апостолес, Аргентина
10. Бульвар Тараса Шевченка в Києві.
11. Київський державний університет ім. Т. Шевченка.
12. Проспект Т. Шевченка у Львові.
13. Київський театр опери і балету імені Т. Шевченка.
14. Погруддя Т. Шевченка на пам'ятнику у Вашингтоні США.
15. Автограф "Заповіту" Т. Шевченка.

ЗАГАДКИ

Подруги і Друзі!

Оце Вам ще одна нагода здобути гарну нагороду! Перші три передплатники «Юнака» або й такі, що досі ними не були, але надішлють разом із розгадкою передплату за 1964 рік, одержать **безкоштовно** цікаву і повчаючу гру для юнацтва, а саме: «Мандрівка по головних містах земель України», вартістю 3.00 долари. Треба відповісти на такі питання:

1) Як називається той звір, що його фото бачите?

2) Де він живе, або жив у давніших часах?

3) Який наш князь давньої Русі-України згадує про таких звірів у своєму творі, і як цей твір називається?

Розгадки треба вислати якнайшвидше, бо тільки три перші правильні відповіді на всі питання, що наспіють до редакції, здобудуть нагороду, але не пізніше, ніж 30 липня 1964 р.

УВАГА!

КОНКУРС

УВАГА!

Український Пластовий Музей у Клівленді, Огайо, оголошує такий конкурс:

Хто найкраще розгадає наступні питання і пришле їх до кінця серпня цього року на адресу Пластового Музею, одержить передплату ЮНАКА на суму \$5.00!

Тож не гайтеся, і присилайте якнайшвидше свої розгадки до питань:

1. питання:

Хто написав цього вірша?:

«Він перший за свою любов
Тяжкі дістав кайдани,
Але до скону їй служив
Без зради, без омані.
Усе знесла й перемогла
Його любови сила.
Того ж великого вогню
І смерть не погасила».

2. питання:

Рік, коли написав вірш Т. Шевченко, та як називається видання, де уміщено цей вірш?

«Чи є що краще, краще в світі,
Як укупі жити.
З братом добрим добро певне
Пожити, не ділити».

3. питання:

Скільки поезій написав Т. Шевченко і де в часі між 17. IV. — 30. V. 1847 року, і яку спільну назву вони мають?

4. питання:

Коли, де і які поезії написав Т. Шевченко в роках 1850 - 57?

5. питання:

Скільки віршів написав Т. Шевченко в Переяславщині і який твір зайняв особливо важливе місце в творчій спадщині поета?

Відповіді надсилати до Пластового Музею в Клівленді до кінця серпня 1964 року.

Адреса:

Plastowyj Muzej

1202 Kenilworth Ave., Cleveland, Ohio, 44113

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ В ЗАГАДЦІ З ТРАВНЕВОГО ЧИСЛА «ЮНАКА»

В загадці ч. 3. МИХАЙЛИКОВІ КОТЕНЯТА трапилася помилка, яка унеможливає її розгадку. Тому повторюємо її щераз і продовжуємо речинець надіслання розгадки до 15 липня 1964.

Редакція

3. МИХАЙЛИКОВІ КОТЕНЯТА

Побачить Михайлик денебудь покинуте котеня, обов'язково візьме і принесе додому. Завжди виховується в нього кілька котенят, але скільки саме — Михайлик не любив говорити, щоб з нього не глузували.

Бувало, питають його:

— Скільки у тебе тепер котенят?

— Небагато, — відповів він. — Три чверті їхнього числа і три чверті одного котенятя.

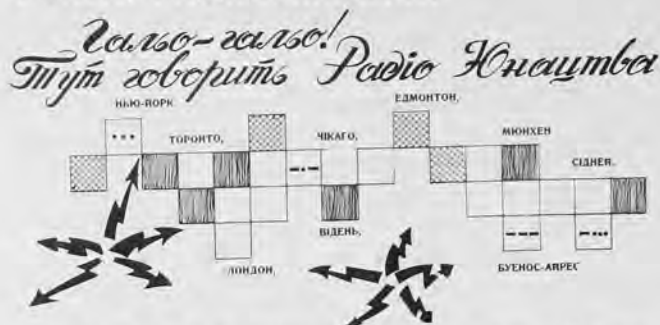
Друзі думали, що він просто жартує. А тим часом Михайлик казав їм чисту правду! Скільки в Михайлика котенят?

За розгадку цієї загадки — 30 точок.

РОЗГАДКИ «ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ» з ЦЬОГО ЧИСЛА

1. ДУБ.	5. БУК.
2. БЕРЕСТ.	6. ГРАБ.
3. КЛЕН.	7. ЛИЩИНА.
4. ЯСЕН.	8. КАЛИНА.

УВАГА, РАДІОАМАТОРИ!

У зв'язку зі статтею в 2-ому числі «Юнака» за лютий 1964 (ст. 22) під наголовком «Галло-галло! Тут говорить Радіо Юнак» написав до нашої редакції листа пл. скоб Юрій Повх з Рочестеру, США. Він подає до відомо, що вже третій рік має дозвіл кляси «генерал» на радіонадаваччо-відборчу станцію і надає час до часу на хвилях станції

WA2VZB.

Він радо нав'язав би контакт з іншими радіоаматорами — пластунами, і просить звернутися до нього вперед листовно на адресу:

Jurij Powch

29 Alphonse St., Rochester 21, N. Y.

USA 14621 (BA 5-2439)

або до редакції «Юнака».

Заохочуємо всіх радіоаматорів - пластунів або таких, що бажали б ними бути, нав'язати з другом Повхом листування і створити пластову ланку радіоаматорів з різних країн нашої поселення.

Редакція

Збагачуймо знання рідної мови

До редакції надійшло нове коротке оповідання, якого кожне слово починається з тієї самої літери, так, як цей дотепний спосіб збагачування знання рідної мови започатковано в березневному числі нашого журналу. Цим разом кожне слово починається літерою «В». З приємністю містимо інтересну спробу молодого автора та сподіваємось, що й інші читачі і читачки підуть його слідами.

Володимир Великий вів відважних воїнів. Відважне військо вміло воювати. Весела вдача Володаря веселила воїнів. Всі величали Володимира Великим.

Вуйко Василь вів вісім відділів війська Вовчим Виром. Вовки ввечорі вили. Відгомін виття відбивався від вітряків. Василь вліз в високу везу. Відтам видно виднокруг Вовчого Виру. Вояки відважно воювали вовків; вояки виграли війну. Вечором вечеряли, вдоволені вечерею. Виспівуючи, вигравали, висвистували.

пл. юн. Володимир Дозорський
(14 років)

Куток почувань і пера

Дорогий Юначе і Дорога Юначко!

Маю надію, що Ти й у таборі чи на мандрівці знайдеш хвилину часу на дозвіллі сісти десь у затінку зеленого дуба чи ялици та разом зі мною задуматись на хвилину над нашою — сподіваюся, спільною — улюбленою темою з ділянки літератури.

Не знаю, чи настільки знаєш історію української літератури, щоб без труднощів назвати хоча б більшість наших славних письменників та поетів. В останньому листі до Тебе я писав про Тараса Шевченка. Не сумніваюся, що Ти без надуми, вичисляючи їх, назвеш у першу чергу його ім'я. А проте, може, часом замислюєшся: **чому ми вважаємо його таким великим, таким найважливішим українським поетом?** На це можна дати і довгу і коротку відповідь. В довгій відповіді слід було б вичисляти всі важливіші прикмети і вартості його геніального хисту, переповідати зміст його головних творів тощо. У короткій відповіді можна сказати одним реченням ось що: Шевченко писав про проблеми, життя і почування цілого українського народу, вияснював причини, що довели до лихоліття і поневолення, і давав поради, указував шлях до поліпшення суспільного життя нації та став її духовним провідником, якого пророчі слова ще й донині присвічують до боротьби за визволення і закріплення повної свободи. А що вмів він це робити в мистецький, поетичний спосіб приступною для всіх українців мовою, усі його розуміли й сприймали його ідеї, ставали їх прихильниками та свідомими членами народу.

Та думаю, що Твоє знання про свій народ і його літературу було б дуже вузьким, коли б воно обмежувалось тільки до Шевченка. Крім нього, маємо ще чимало інших поетів і письменників, які як і Шевченко, журилися долею свого народу, любили його, уміли бачити його проблеми та старалися знайти шлях до поправки його долі і скріпити свідомість народніх мас.

Визначним представником письменників і поетів нової доби української літератури був **Іван Франко**. Він жив і творив при кінці 19-го і на початку 20-го століття. Його вважають творцем т. зв. модернізму в українській літературі.

З-поміж великої кількості його творів, які появились нещодавно у двадцяти об'ємистих томах, **найкращим поетичним твором вважають довгу поему, яка, може, здивуєшся, називається "Мойсей"**. Як це сталося, що Франко найкращий свій твір присвятив Мойсеєві? Чи і чим такий важливий для українців цей провідник ізраїльського народу? На це питання дає сам Франко відповідь у пролозі до цієї поеми.

Поки ще скажу дещо Тобі про Франкового Мойсея, мушу сказати, що цей твір так цікаво і гарно написаний, що я ще будучи молодшим юнаком завжди наново ним захоплювався і любив перечитувати його частинами. Я певний, що й Тобі ця поема дуже сподобається, якщо тільки в дечому зацікавишся з її змістом.

Отож написав Іван Франко "Мойсея" в 1905 році. Як основу до цього твору взяв він переказ зі Святого Письма (Біблії) про втечу ізраїльського народу з

египетської неволі і його мандрівку по пустелі під проводом пророка Мойсея до "обіцяної землі" — Палестини. Однак вже з першої сторінки прологу, тобто передмови до цього твору, довідуюся, що Франко присвятив його українському народові. Він добачує деяку подібність у характері народу і провідників Ізраїля до характеру українців, і тому треба нам пам'ятати, що коли Франко говорить про ізраїльський народ, про гебреїв і Мойсея, він має на увазі український народ і його провідників. І тому, коли в одному місці цієї поеми Франко описує промову Мойсея до народу:

"О, Ізраїлю, якби ти знав,
Чого в серці тім повно!
Якби знав, як люблю я Тебе,
Як люблю невимовно"

— то в дійсності він говорить про свою любов до **України** і рідного народу.

У цій поемі Франко боліє над хибами характеру і над недолею народу, якого так дуже любить, але і глибоко вірить, що колись цей народ стане вільним, державним і рівним у своїх правах з іншими народами світу. Це бачимо вже у згаданому пролозі:

"Народе мій, замучений, розбитий,
Мов паралітик той на роздорозжю
Людським презирством, ніби струпом, вкритий!"

— але все ж таки:

"Та прийде час, і ти огнистим видом
Засяєш у народів вольних колі,
Труснеш Кавказ, впережешся Бескидом,
Покотиш Чорним морем гомін волі
І глянеш як хазіїн домовитий,
По своїй хаті і по своїм полі..."

У кожному мистецькому творі автор старається збудити у читача якісь почування, що мають зв'язок з головною темою. В поемі "Мойсей" Франко хоче викликати у нас почуття-бажання до чину, до активної дії для добра свого народу.

Короткий зміст поеми.

Мойсей із своїм народом сорок літ блукав по пустині —

"Сорок літ проблукавши Мойсей
По арабській пустині,
Наблизився з народом своїм
О межі к Палестині".

І коли вже мали вони увійти до "обіцяної землі", поміж ізраїльським народом знайшлися такі провідники, як Авирон і Датан, які почали бунтувати людей проти Мойсея, кажучи, що він уже старий, не знає, що робити, і заведе їх усіх до знищення і загибуні. Відбувається велике зібрання в гебрійським таборі, на яким вирішують скинути Мойсея з його провідного становища. Мойсей добре бачить дурну помилку свого народу, а одночасно болить його серце і огортає його жаль, що він стільки напружувався для того народу, а тепер ті люди його покидають і більше йому не вірять. А тому, що Мойсей має нестримне бажання дійти до обіцяної землі, він, пригноблений, залишає своїх людей і вирушає сам один в дорогу.

"Добігало вже сонце до гір
Величезне, червоне,
І було, мов герой і пливак,
Що знесилений тоне.
По безхмарному небі пливла
Мелянхолія тьмяна,
І тремтіло шакалів виття,
Мов болючая рана..."

...А як з табору вийшов у степ,
То ще гори горіли,
І мав пурпуровий їх шлях
До далекої цілі..."
"Обгорнула мене самота,
Як те море безкрас,
І мій дух, мов вітрило, її
Подих в себе вбирає..."

І коли він так на самоті змагається поміж скелями, вчуваються йому голоси. Перше він чує голос "чорного демона пустини", з яким провадить розмову. Цей демон захитус в Мойсея віру. Мойсей сумнівається, чи то справді він мав призначення від Бога (Єгови) провадити свій народ. У тій зневірі падає він лицем до землі зі словами: "Обдурив нас Єгова!"

Та тоді, по грізній бурі, громах і зливі, в леготі лагідного вітру Мойсей почув таємничі і гнівні слова Бога-Єгови:

"А що ти усумнився на момент
Щодо волі Моєї,
То побачивши цю вітчизну,
Сам не вступиш до неї.
Тут і кості зотліють твої
На взірць і для страху
Всім, що рвуться ввесь вік до мети
І вмирають на шляху!"

Тож довелося Мойсесві тільки здалеку поглянути на "обіцяну землю" Ізраїля, Палестину. Сам він умирал за кару, що сумнівався у волю Божу, але з надією, що його нарід сам дійде до мети.

І дійсно так сталося. Люди в гебрейському таборі усвідомили собі, що зробили велику помилку, покарали смертю зрадливих провідників і під проводом нового вождя, Єгошуї, вирушили до наміченої мети. до призначеної їм землі — Палестини:

"І зірвався той крик, мов орел,
Над німою юрбою,
Покотився луною до гір:
"До походу! До зброї!"

Тож Іван Франко відомий у нашій літературі як незламний борець-революціонер і провідник, що впро-

довж цілого свого невисипуючого життя завжди закликав до діла, до праці і посвяти для свого народу

Здоровлю Тебе щиро і бажаю Тобі присмного та успішного пластування в час літніх ваканцій

СКОБІ

Друг Іриней, ЛЧ

Дорога Подруго!

Я великий ворог якогонебудь накриття голови. На щастя, мода тепер дозволяє ходити всюди без капелюха. Але що зробити із відвідинами в церкві? Чи ми, дівчата, мусимо мати щось на голові — хоча б паперову хустинку?

Оля

З приємністю можу Тоті, Олю, відповісти на цю для нас дражливу й широко дискутовану тему, покликуючись на компетентні заяви. В українському католицькому журналі «Світло», що виходить у Канаді, о. д-р Себастьян Сабол ЧСВВ, у 8-ому числі за 63 р. пише про це і стверджує, що накриття голови до церкви — не наш звичай і він обов'язує тільки в тих народів, де церковні ієрархи вимагають, щоб цей звичай був вірно зберіганий. Отож, каже автор статті: «Ми можемо його дотримуватися, щоб пристосуватися до місцевих обставин, але обов'язку не маємо... А в нас, у Східній Церкві, взагалі немає ніякого припису в тій справі, бо видно, що в нас ані треба було його, ані такого звичаю не було».

Подруга Дада

Дорога Подруго Дадю!

У нас у станиці звертають нам увагу, що не вітаємо старших і членів пластового проводу. Я маю 16 років, а в нашій станичній старшині є старший пластун, що тільки на три роки старший від мене віком. Я зустрічаюся з ним не лише в станиці, але і на вечірках, і в товариствах. Чи маю також його перша вітати?

Христя

Якщо цей старший пластун є в однострою і виконує свої обов'язки то без сумніву Ти, Христю, маєш перша його привітати нашим пластовим привітом. У війську також завжди вітають старшого ступенем незалежно від віку.

Уважаю, що не порушить ніяк Твоєї жіночої гідності, коли Ти завжди на терені станиці чи при прилюдних зустрічах скажеш цьому старшому пластунові «Скоб, Друже».

Але в усіх інших випадках, про які згадуєш, — то це залежить від джентлменства цього старшого пластуна і його відчуття товариських форм.

Подруга Дада

МОЧАРИ

Як тільки промені весняного сонця підсушили землю, я вибрався на дводенну прогулянку з гуртком юнаків, які при моїй допомозі готувалися до першої пластової проби.

Надвечір юнаки розбили шатра на нічліг та, повечерявши, сиділи довкола невеличкого вогнища і співали пластових пісень.

Поміж піснями мимохіть почув я, як один з юнаків пошепки сказав до свого друга: "Наш упорядник — 'Лісовий Чорт'. Заспіваймо йому пісню його куреня". За хвилину полунало лісом:

"Гей-Гу! Гей-Га!

Таке то в нас життя...

Сьогодні помандруєм,

Не знаємо самі,

Де завтра заночуєм..."

Юнаки весело співали, а я полинув думками до своїх друзів із куреня та до недавно минулих мандрівок, пригод і переживань.

Коли затихла пісня, я за звичкою кашельнував, ніби прочистив гортанку. Юнаки знали з досвіду, що це значить: я пічну якусь гутірку. Всі притихли в чеканні, бо завжди любили слухати оповідань про цікаві пригоди. А в моїй пам'яті виринали виразні образи й події, немов би це все діялось сьогодні. І я почав...

Цікаво, навіть зі здивуванням приглядалися власники винаймлених човнів на одинадцять виструнчених у ряд молодців в одностроях, що молитвою і голосним покликом "СКОБ" розпочинали мандрівку по мочаристому озері.

Ще хвилина, і ми всі в човнах. Серця радіють, а руки вперше запускають весла у воду. День погідний та соняшний. Великими краплинами стікає вода з піднесених весел. Жарти втихають, і п'ять човнів висувуються помалу на сине плесо озера.

Очі всіх звернені вперед, а думки летять у майбутнє, у сподіванні пригод, які нам принесе плавба у незнайомому терені.

Немов великий вуж, розтяглися наші човни по блакитній воді. На першому човні комендант виправи "Йорцьо" і бунчужний "Корні". За ними, на другому човні, біліє моряцька шапка "Паті" та кремезні плечі "Іга". Третій з черги пли-

ве човен «Бойове судно», яке немов би з'явилося з якогось оповідання про подорожі в Африці. Неначе на екрані в кіно видно постать "Вови", що наче який володар розложився на середині човна та спокійно приглядається, як його друзі "Кішка" та "Крис" у поті чола працюють веслами (вони веслували по черзі). За "Бойовим судном" дивними вихилями лине по озері човен "Василька" та "Ціпа". Їх човен неначе не погоджується зі своєю долею і, ніби норовистий кінь, не слухає веслярів. За ним тягнеться по воді пінистий, нерівний слід. Наприкінці, у "хвості вужа", плывуть "Курка" та "Ірч", які вміло орудують своїм човном і стараються тримати курс "голови" — човна провідника плавби.

Здалека видно, як бунчужний піднесеним угору веслом показує правильний напрям плавби. Поволі звикають руки до ритмічного веслування. Швидко минають ранішні години і широке плесо води відбиває, немов дзеркало, гарячі проміння полудневого сонця.

З'їжджаємо на обід до прибережної колиби. Кухар на швидкуруч готує їжу, яка ще швидше зникає у ротах голодної громади веслярів. Та апетити заохочених довшим веслуванням шлунків незаспокоєні, і починається традиційна розмова: "Слухай, майстре кулінарної штуки, це ж були тільки жарти. Коли ж ми справді будемо їсти?" А він "відгризається": "Ненажери! А ви де? В ресторані?"...

Проте у веселому настрої, по короткому дозвіллі, незабаром вирушаємо у дальшу плавбу. Надвечір в'їжджаємо у маленьку річку та просуваємося на місце переносу (портажу) до другого озера. Висідаємо й готуємося до переправи. Зручний бунчужний зникає кудись, та за хвилину повертається з радісною для всіх новиною: за доллара позичив "воза", насправді ж — двоє коліс із примітивною рамою з чотирма поперечками для перевозу човнів і виряду до наступного озера.

Смеркає. Плесо наступного озера вигладжується. "Корні" висилає наш човен підшукати нічліг. Переганяємо решту табору і довгими помахами весел провадимо човен до затоки. Туди доїжджаємо, коли вже сонце починає ховатися за гори. Маєстатично споглядають на нас із кручі сарни, немов здивовані нашою присутністю. Останні промені схилоного сонця торкнулися вер-

шків дерев, відбилися в озері і чарівним світлом освітили цілу картину.

В'їжджаємо в затоку. Сарни стрепенулися і зникли в лісі. Скликаємо решту табору та приготуємося на нічліг. Незабаром палає весело вогнище, а коло нього кухар з дижурним пораються біля вечері. Густо стелиться їдкий дим над табором. "Йорцьо" і "Вав" їдуть порибалити, а ми засідаємо довкола вогнища та пильно стежимо за повільними рухами кухаря.

Після смашної вечері м'язи на витримують і перемагає втома. Спільно дякуємо Всевишньому за цілий день. Швидко табір поринає в сніг.

Гучні звуки сурми, що закликають нас до дальшої мандрівки, пробуджують нас ще до сходу сонця. Озерами, потічками та багнами мандруємо далі. І так прибули ми до Рквет Лейк. Природа мертва і дика. Стирчать навколо сухі стовбури дерев. Ніде не видно життя. Тиша тяжко залягла довкруги.

Пливемо чорною гнилою річкою, повною лілей. Ізда втомлює монотонністю. Закрут, кілька помахів весла і знову закрут. Час до часу застрягне човен у густих коріннях лілей (латаття). І знову — закрут, кілька помахів весла та й знову закрут...

Довкола великі стовбури сосон та смерек, немов свідки передісторичної доби, мовчки споглядають на нас. Місцями видно слід сокири, який білими ранами на темній корі пригадує нам, що і тут була людська стопа... З поспіхом будуємо колибу між двома поваленими велетнями-стовбурами. Починають крпатати великі краплі дощ...

Серед темноти чуємо голоси в лісі, тож розвідуємо. Стрічаємо американських скавтів. Перекидаємось запитаннями — звідки, хто, та коротко пояснюємо, що таке український Пласт. Повертаємось до нашої "колиби" та лягаємо на нічліг. Великі дерева повільно коливаються та своїм скрипом приспівують нам до твердого сну...

Я перестав розповідати. Вогник, навкруг якого ми сиділи, уже тільки жеврів. Гуртковий вигукнув: "Нагодувати вогник!", а гурток притишеними голосами затягнув:

"Ми "Чорти Лісові",

Всі відважні, страшні,

І товчемося по горах, по долах..."

Слова пісні знову замінили минувшину на теперішність, і ми згадували наш гірський мандрівний табір...

Юнаки сиділи, мов зачаровані. Кожний з них пильно дивився в жар вогника. Гуртковий підвівся, а за ним повставали теж і всі юнаки. Стали колом навкруги жевріючого вогника і залунала ще одна пісня, яку склали два члени нашої куреня:

"Сіріли у темряві півночі шатра,
Застиг мов у чорному безрусі ліс...
Лиш ясним промінням іскрилася ватра
І сипала зорям привіт.

Над ватрою постаті юні, хлоп'ячі,
Заслухані в золото слів, що лились,
Про славу минулу, про мрії гарячі,
Про волю, що прийде колись..."

Один із одинадцятки ЛЧ

Б. Кравців, ЛЧ

ДОРОГА

Полонила нам серце дорога,
Мов змія золотиста і линява.
(Вбік — село і стрункі оборogi,
А далеко і курява й синява...)

Гей, це ти в далечині закликала,
Як втомляло життя, наче сплін,
Коли снилися гори і скали,
П'янив очі ясний небосклін!

Ось і я! І до ніг ти лестишся,
І цілуєш гарячими хвилями,
І над нами і в нас буйна тиша,
І ліси свої пахощі виляляти.

І співає хтось сонцеві гимни —
До грудей п'яний вітер приник.
І я йду одинокий, нестримний,
В синю даль — молодий мандрівник.
(Із збірки "Дорога", Львів, 1929)

ДЕЩО ПРО ГАДИНИ І ВУЖІ

Дуже важлива ділянка для кожного пластуна-мандрівника це ділянка знання про гадюк і вужів. Дуже багато різних оповідань не раз можна наслухатися про різні роди гадюк і т. п. Проте, добрий мандрівник не повинен вірити тільки оповіданням, він повинен сам простудіювати те, що він повинен знати про гадюк і вужів.

В українській мові можна вживати слово «змія» на означення всіх плазуючих гадин і вужів. В тому слово «гадина» означає трійливий рід, а слово «вуж» означає нетрійливий рід. В англ. мові існує тільки одне слово на трійливі і нетрійливі роди — «снейк». Щоб полегшити справу розуміння, про що мова йде, тут будемо вживати ось такі вислови: гадина або гадюка — трійливий рід, вуж — нетрійливий рід, змія — обидва роди разом, те саме, що в англ. мові «снейк».

Можна б дуже багато писати про змій. Це є досить цікава ділянка зоології. Тут мусимо обмежити наші відомості про змій тільки до тих важливіших речей, які придадуться кожному мандрівникові.

Змії у звіринному царстві належать до типу хребетних тварин. Далі слід їх склясифікувати як один з рядів (по-англ. "ордер") кляси плазунів. Цей рід зветься (з латинської мови) «Сквамалія». В теперішній час зоологи знають про існування приблизно 2,000 пород або родів змій. З того в США живе тільки 120 пород, а в Канаді 22. Очевидно, найбільше змій живе в країнах тропічного підсоння. Натомість у країнах зимного підсоння (клімату) взагалі не живуть ніякі змії. Тож, мандруючи по Алясці чи по Гренляндії, нема потреби журитися ніякими вужами чи гадинами. Проте, ми тут на Американському континенті, остерігаючись перед гадинами, повинні знати дещо про ті породи, які тут живуть.

В цілому США із 120 пород змій тільки около 20 пород є гадини, тобто такі, що можуть бути небезпечні своїми трійливими укусами для мандрівника. Решта пород — це вужі, які в більшості не є небезпечні, а подекуди навіть пожиточні. Важливе для кожного пластуна-мандрівника вміти розпізнати різницю поміж гадинами та вужами, щоб непотрібно не нищити пожиточних вужів, але й також запобігти нещастю, розпізнавши гадину.

Перш усього скажемо тут декілька слів про різні правильні і неправильні повір'я про змій. Потім пояснимо зовнішню побудову голови гадин і вужів.

Правильні і неправильні повір'я про змій:

Мабуть, про ніяке інше створіння не витворено так багато помилкових понять і смішних забобонів як про вужів та гадюк. Ось тут подаємо правильні відомості щодо деяких тих помилкових понять та забобонів.

1) Тіло змій не є слизьким. Воно покрите лускою, яка суха і гладка. Під дотиком тіло гадини або вужа видається часом холодне, а це тому, що внутрішня температура їх тіла не є тепліша як температура оточення. (Змії є холонокровні створіння, а це значить, що температура їх тіла має тенденцію пристосовуватися до температури оточення).

2) Ніяка гадина чи вуж не є скакунами. Тобто вони не можуть підскакувати з землі вгору. Також вони не конче нападають з позиції звиненого тіла. Як вирине потреба, вони можуть нападати з якоїнебудь позиції. Важним є знати, що більшість гадин як нападають, щоб вкусити, не можуть досягнути далше як на віддаль, що рівняється одній третині (1/3) довжини їх тіла. На більшу віддаль як ця, гадина мусить поплазувати, знизивши голову до землі, а тоді знову піднести голову, щоб наміритися до укусу. Це вони вміють робити дуже хутко.

3) Більшість змій має кінець язика подібний до вилок. Це не значить, що вони можуть проколювати кінцем язика. Язик гадини чи вужа не може завдати ніяких ран. В дійсності їх язик помагає їм в нюханні.

4) Ніколи ніхто не бачив такого, щоб яканебудь гадюка чи вуж узав кінець свого хвоста в пашу і котився згори вниз, немов обруч.

5) Ніяка змія не видихає отрути. Щоправда, деякі породи гадин чи вужів голосно сичать, коли їх розсердити, але це є тільки частиною їх оборонних маневрів, які вони виконують інстинктивно. Інші ж при сичанні випльовують кислоту із шлунка, та це не є отрута, і в дійсності не може пошкодити навіть як дістанеться до крові.

6) Що є вужі, яких називають "молочні вужі", не значить, що вони висисають молоко з дійок корів. Такий вуж правдоподібно не пив би молока навіть, якби йому подати. Цього роду вужі часто люблять гніздитися коло стодоли чи стайні, бо там є багато мишей та шурів, якими вони живляться.

рис. 1 — гадина

рис. 2 — вуж

7) Неправдою є, що, вирвавши «отруйні ікли» (два передні великі зуби) в гадини, її можна в цей спосіб унешкідливити. У всіх породах гадин «отруйні ікли» хутко відростають знову.

Щоб знати різницю поміж гадинами та вужами, найкраще зазнайомитися із зовнішнім виглядом гадин, які живуть в США. Та існують виразні різниці поміж побудовою голови гадини і вужа. Знання тих різниць також дуже важливе. Черговий рисунок показує засадничі різниці поміж побудовою голови гадини і вужа: (це в першу чергу відноситься до тих пород, які живуть в США).

Голова гадюки в рисунку 1 подібна до голови тарахкавки (по-англ. реттелснейк), або мідяники (по-англ. каперснейк), чи водного мокасина. У гадюки очі містяться ближче верха голови і середина ока — «чоловічок» вертикально еліпсуватий. Вуж має округлого «чоловічка» в оці. Також гадюки мають виразну ямку збоку нижче ока, позаду дірок носа. Вужі таких ямок не мають.

Уміти розпізнати небезпеку від змій є чи не важливішим, як уміти зарадити і дати першу допомогу при укусі гадюки, бо, розпізнавши небезпеку заздалегідь, можемо запобігти укусам.

Сако

1. Мальовані фіранки.

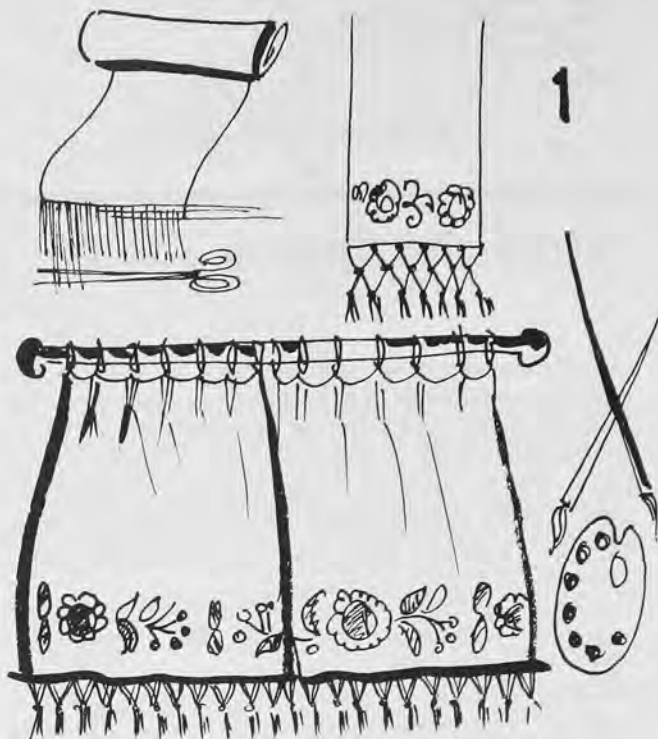
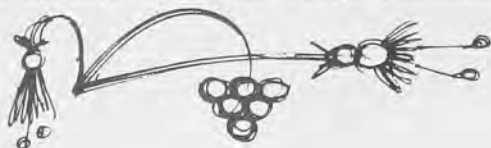
Зробіть самі для себе чи для домівки такі симпатичні фіранки. Цей взір є черкаський. Малюйте текстильними фарбами у відтінках одного кольору, залежно від кольору стін вашої кімнати. Ось на бежевому тлі малюйте відтінками від синього аж до темно гранатового.

2. Шапочка-беретка.

Приємний дарунок для сестри чи на пластовий базар.

Гафт: з околиці Львова з ХХ століття. На бежевому фільці гафтуйте різними відтінками бронзової барви.

Обидва проекти — ст. пл. Мотрі Головінської.

ІГРИ

ПЕРЕДАННЯ ВІСТКИ:

Юначки стоять у двох рядах, провідниця 15 — 20 кроків перед ними. Перші з групи підбігають до провідниці, яка тримає перед собою написану вістку. Як запам'ятають, стають на 5 кроків перед своїми рядами. На даний знак підбігають до перших другі юначки з рядів, одержують від них усну вістку, оббігають свій ряд і стають на місце перших. Виграє ряд, у якому остання юначка запам'ятала правильно вістку. (Приклад: збірка гуртка «Веснянки» год. 6.15 на півд.-зах. розі вулиці... в неділю дня...).

ТАБОР У КРИВОМУ ДЗЕРКАЛІ

ПРОРУХ

ПОРЯДКОВАННЯ ТАБОРУ

В ПОРЯД

ОБІД

ДОЗВІЛЛЯ - СПОРТ

КУПІЛЬ

ГУТІРКА

ВОГНИК

СКУЛЬПТУРИ ЗІ СНІГУ — У КВІТНІ!

СКОБ — "Юначо"!

Першого квітня ц. р. гурток "Вовк" відбув одну денну прогулянку на ферму за місто Вінніпегу. На фермі ми застали гори снігу і на ньому гурток наш розбив два шатра. По правильному уставленню шатер гурток приготував дуже смачний обід. При нагоді підготовки цього обіду гурток навчився дуже багато з куховарства.

По короткому дозвіллі члени гуртка виявили свої мистецькі таланти у скульптурі зі снігу. Ми ліпили зі снігу постаті вовків. Посилаємо знімок трьох нагороджених скульптур. Найбільший вовк — це робота пл. юн. Михайла Когайкевича, найменший — пл. юн. Петра Срібняка, а поміж ними, середньої величини — пл. юн. Юрка Мудрого.

Після цього корисного зайняття впорядник Р. Сенчук мав дуже цікаву і повчальну гутірку на тему: "Як організувати прогулянку і як її використати".

По гутірці гурток зліквідував табір і взяв участь у тереновій грі — здобування прапора. На закінчення прогулянки гурток відбув вправні впоряду і повернувся з приємними спогадами додому.

Скобі! За Гурток "Вовк"

пл. уч. Юрій Мудрий, пл. розв. Петро Срібняк, члени 7-мого Куреня УПЮ-ів ім. Святослава Завойовника у Вінніпегу, Манітоба, Канада

ГУРТОК ЮНАЧОК У СИРАКУЗАХ УЛАШТОВУЄ ВЕЧІР ДЛЯ БАТЬКІВ

У березні ми мали наш перший вечір для батьків, який мав за свою мету показати нашим батькам, що ми робимо на пластових сходинах.

Цього вечора ми зробили показові сходи, які провів найстарший гурток, "Євшан Зілля". До програми входили такі точки: відкриття, ствердження неprisутніх, відчитання протоколу, підсумки пунктування, нові слова, політичний і культурний огляд подій на еміграції і в Україні, спів, семафор, гра, пояснення пластового однострою, гасла і відзнаки, біжучі справи, гутірка і закриття.

Темою гутірки був: "Гумор в українській літературі". Ми ілюстрували деякими поезіями Руданського та уривками з Лиса Микити.

Після сходин ми мали перекуску для всіх. Вечір пройшов успішно і батькам дуже подобався.

Люма

ПОСВЯЧЕННЯ ПЛАСТОВОГО СТЯГУ КУРЕНЯ ЮНАЧОК ІМ. КНЯГИНИ ОЛЬГИ У ВІННІПЕГУ

Наш курінь обходив небуденне свято посвячення курінного пластового стягу, яке перетворилося у свято цілої нашої пластової станиці.

В залі читальні Просвіти при вул. Фльора зішлись не тільки всі члени нашого коша пластунок, але теж численні гості з усіх виховних уладів, сеньйорату, батьків і приятелів пластової молоді нашого міста.

Свято почалося звітом нашої курінної зв'язкової, яким вона зголосила готовість куреня ім. Княгині Ольги до цієї святкової хвилини. Зв'язкова нашого куреня пл. сен. Уляна Дичок прийняла звіт та доручила бунчужній пл. Ларисі Гвоздучич провести програму свята.

На відкриття залунав пластовий гимн "Цвіт України і краса", а потім пл. сен. Роман Сенчук промовив до юнацтва декілька слів, підкреслюючи вагу сьогоднішнього дня.

По його слові заприсяжено три хорунжі, яким буде передано в опіку наш курінний стяг, а саме пл. розв. Ірину Басовець, Марусю Саведчук та Рому Цап. По мистецькій виконаній курінний стяг посвятив пластовий капелян Всеч. о. Роман Кисілевський. Почесними кумами при посвяченні були дві загально відомі і заслужені діячки на громадському полі — пл. сен. Дарія Навроцька, одна з перших членок пластового руху на рідних землях та довголітня пластова виховниця і членка головного пластового проводу, і пані Тетяна Кошиць, довголітня управителька музею Осередку Української Культури і Освіти у Вінніпегу.

Опісля передано курінний стяг хорунжим, а Всеч. о. Роман Кисілевський познайомив присутніх із життям Патронки куреня, Княгині Ольги.

Офіційну частину свята закінчено вбиванням цвяхів у держак стягу. Тепер усі приявні мали нагоду почути й побачити гарно приготовану програму, на яку склалися пісні, декламації, збірні рецитації гуртка "Тирса" (п. н. "Не хилайте в діл прапора"), виступ молоді піаністки В. Кисілевської та танки юначок, учасниць курсу п. Дарії Снігурович.

Свято закінчилося чайком, під час якого так батьки як і молодь висказували своє вдовolenня зі святкового настрою і добре підготованої та переведеної програми свята. Зосібна раділи батьки, що їхні діти, далеко від рідної землі, плекають у своїй молодечій організації пластові ідеї та любов до далекої ім, а всеж таки рідної України.

Пл. юн. Роксолана Мельник

СВЯТО ПАТРОНА ПЛАСТУ Св. ЮРІЯ В ТОРОНТІ

В неділю 17 травня ц. р. Пластова Станиця в Торонті відбула свято патрона Пласту св. Юрія Переможця та відзначила 15-річчя свого існування. Свято почалося Богослужбами. Пластунки і пластуни католицького віровизнання разом із своїми провідниками і батьками взяли участь у Службі Божій, відправленій у каплиці колегії св. Васулія Великого, у Вестоні, а православні пластуни і пластунки в Богослужбі в православній церкві на Скарборо. Після церковних відправ відбувся святковий апелі. Програма цього апелю складалася з дефіляди, святкового наказу, співів і гасілок, а закінчилася піснею закарпатських пластунів.

Цим святом наша станиця почала свій літній період праці. Такі свята, в яких бере участь все пластуництво станиці разом з нашими провідниками і в присутності наших батьків, мають для нас юнаків велике значення. Вони додають нам охоти і сили переводити в життя пластові ідеї, які голосить наш Пласт.

пл. уч. Любо Войтів

гуртковий гуртка "Готур"

9 Кур. УПЮ-ів ім. ген. Т. Чупринки

ГІДНІ НАСЛІДУВАННЯ «ДОБРІ ДІЛА»

Перше добре діло

Наша адміністрація одержала таке коротке, але змістовне повідомлення: 3-ій Курінц, УСП і 3-ій Курінц УПС "Лісові Чорти" зголошують пожертву 200.00 дол. на пресфонд "Юнака". Одночасно пересилаємо 111.00 дол., а решту одержите перед появою чергового числа.

Друге добре діло

Від діловода господарки Пластової Станиці в Гартфорд, США, пл. сен. Ореста Кузьми дістали ми такого листа: На сходинах нашої Станичної Старшини 5. 5. ц. р. рішено хочби скромною пожертвою на пресфонд допомогти Вам видавати "Юнака". Пересилаю чека на 50.00 дол.

Третє добре діло

Фін. реф. Пл. Станиці в Клівленді пл. сен. Микола Кавка, що досі дуже багато причинився до поширення "Юнака" на терені Клівленду, США, пише нам: Пл. роз. Ярослав Панас є член юнацького гуртка "Вояк" 17 Кур. УПЮ-ів ім. Д.Б. Вишневецького, з власної ініціативи, при допомозі свого батька Івана Панаса, великого ентузіаста Пласту пере-

звів збірку на пресфонд "Юнака". Від 30 жертводавців юнак Ярослав Панас зібрав 55.00 дол. на пресфонд "Юнака", які оце пересилаю. Щоб не змарнувати цього доброго діла молодого юнака та дати гарний приклад до наслідування для інших юнаків і юначок, посилаємо його світлинку з проханням помістити її на сторінках "Юнака".

ЗНАЮЧИ ЦЕ – НЕ ПОТОНЕШ!

ЩОСЬ НОВОГО

Один рибалка, що був дуже слабким плавачем, не втопився, коли його моторовий човен перевернувся горі дном на середині глибокого озера. Він зумів утриматися на воді довше ніж годину, поки наспіла допомога і врятував своє життя.

Як він це зробив? Зовсім просто: він знав методу, як стати «невтопним» (Drownproof), яка тепер здобула популярність на цілому північно-американському континенті.

СЕКРЕТ МЕТОДИ

Отож, коли хочемо або мусимо пробувати у глибокій воді довший час, але не втомитися (працюючи лише 10% часу, а відпочиваючи 90%) стосуємо такий спосіб «плавби»-відпочинку:

1) Із повітрям у легенях «відпочиваємо» у вертикальній позиції під водою. Голова занурена, руки і ноги вільно звисають. Треба впевнитись, що в роті нема нічого, випорскуючи воду з-поміж затиснених вуст з допомогою язика, але не «видмухуючи» її, щоб не тратити повітря з легенів.

2) Готуємось до виринення з води, тобто випрямовуємо руки в обидва боки і подаємо одну ногу вперед, другу — назад.

3) Натискаємо воду руками і ногами вдовину і, виринаючи головою з води, видихуємо носом, відкриваємо очі і вдихаємо повітря вустами.

4) Пориноючи знову під воду, легко вдаємо руками й ногами вдовину, щоб не пірнути заглибоко, а потім...

5) Відпочиваємо, як під 1. до нового повороту нагору.

6) Відпочиваємо, доки не відчуваємо, що тепер повинні ми вдихнути повітря, але ніколи так довго, щоб ми вже мусіли вдихнути. Час відпочинку вагається в залежності від прикмет кожної особи. Однак він не має бути ніколи коротший як 3 секунди, по кількох хвилинах повинен тривати 6 секунд, а вкінці, по одній годині часу «плавби»-відпочинку, 10 секунд.

Подав Я. В., ЛЧ

ФІЛАТЕЛІСТ

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ГАСЛА НА ПОШТОВИХ КАСІВНИКАХ

У березневому числі "Юнака" (ч. 3 - 1964) писали ми про франкотипи і їх гасла, зокрема шевченківські, які стали дуже популярними серед широких кіл філателістичного світу, і то завдяки пластунам і пластовим установам, що вони їх започаткували, та іншими українськими організаціями, які пішли за їхнім прикладом.

Нині хочемо сказати дещо про ще одну цікаву галузь філателії, а саме — про **поштові касівники** та їх гасла. Касівниками називаємо поштові печатки, якими уневажнюється (перепечатується) марки на листах та інших посылках, щоб їх уже не можна було другим разом ужити.

В давніх часах — приблизно сто років тому — ті касівники були дуже невибагливі. Були це різні комбінації рисок, крапок, зірок тощо, і не подавали ані дати, ані місцевості, де посылку надано. Пізніше впроваджено касівники в формі круглої печатки з точною датою (навіть із зазначенням години) і назвою поштового бюро, яке прийняло посылку. Ось на рисунку такого касівника з Кисва маємо дату 20 січня 1919 року, тобто два дні перед проголошенням соборності Української Народньої Республіки.

Таких ручних печаток-касівників уживають донині по менших поштових станіцях (напр., у містечку Мазепа, Мін., США, або Україна, Ман., Канада), але по великих містах, де є багато листів і переписок, уживають до касування марок скомплікованих машин, що виконують цю роботу дуже швидко. З часом побіч круглого касівника впроваджено ще й якийсь, відповідне до часу, в якому перепечатувано марки, гасло чи клич, як наприклад, "Молімося за мир", "Жертвуймо на Червоний Хрест", "Святкуймо неділю", "Поборюймо туберкульоз!" і багато інших.

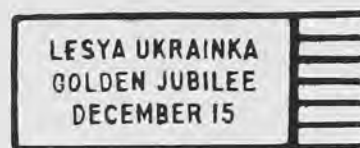
Тож і там видано шевченківські поштові марки, впроваджено касівники і рисункові коверти з шевченківськими гаслами. А проте, і на марках, і на касівниках бачимо велику частину написів московською мовою.

Цю обставину використав Комітет Українців Канади у Ванкувері та Саскатуні в Канаді і виснавив згоду поштової адміністрації включити до касівників у цих містах шевченківське гасло з нагоди святкування 100-ліття від смерті Тараса Шевченка у 1961 році. Тут подасмо відбитку касівника із шевченківським гаслом із Саскатуну з датою "Квітень 23 - 30".

Гасло ванкуверської пошти має дату "Березень 13".

В 1963 році, заходом української громади, впровадила пошта у Ванкувері гасло **в честь Лесі Українки з нагоди 50-ліття її смерті** з датами 15 грудня 1963 і 19 січня 1964 р.

Від кінця березня 1964 року заінстальовано на ванкуверській пошті теж і гасло **в честь 150-ліття з дня народження Тараса Шевченка** на касівнику однієї із дев'яти машин до перепечатування марок. Тому марку з шевченківським касівником можна дістати тільки тоді, коли лист випадково попаде на відповідну машину.

Проте, з присмистю треба відзначити, що канадське поштове гасло радо йде назустріч своїм громадянам — українцям, і вшановує важливі дати і пам'ять славних і дорогих для них поетів — репрезентативів української культури.

Ці вшановування наших поетів за межами рідної землі чужими державами спонукують ушановувати їх і в Україні комуністичною владою, їй не сила перебороти велику пошану і популярність цих передових носіїв української культури серед громадян радянської України, і тому вона намагається, фальшуючи і відповідно насвітлюючи їхні твори, зробити з них поетів і письменників матеріалістично-большевицького напрямку.

Тож і там видано шевченківські поштові марки, впроваджено касівники і рисункові коверти з шевченківськими гаслами. А проте, і на марках, і на касівниках бачимо велику частину написів московською мовою.

На відбитці одного київського касівника, яку подаємо понижче, маємо замість назви КИЇВ — столиці України — московське "КИЕВ", а замість українського слова "пошта", московсько-німецьку назву "пост-амт"

В останній хвилині довідемося, що централа Комітету Українців Канади у Вінніпегу впровадить поштовий касівник з шевченківським гаслом з нагоди святкування 150-літнього ювілею з дня народження поета, які там відбудуться 5 і 6 вересня ц. р.

Хто веде переписку з друзями або знайомими у Вінніпегу, нехай пильно слідкує за касівниками тамошньої пошти в часі між 10 серпня а 10 вересня. На них повинен тоді повнитися напис:

TARAS SHEVCHENKO — 150 ANNIVERSARY
CELEBRATION, SEPT. 5 — 6.

Це буде цікава гра.

Ваш Філателіст

УЧАСТЬ ЧЛЕНІВ 7-го КУРЕННЯ В ПІНГ-ПОНГОВИХ ЗМАГАННЯХ

В дні 14 березня члени 7-го куреня взяли участь в пінг-понгових першунствах СУАСТ-Північ. Змагання відбулися в Детройті, в дуже гарній залі «Кобо», а взяли в них участь змагуни з Чикаго, Детройту і Клівленду. Сьомий курінь репрезентували в групі юньйорів: Андрій Бойкевич, Богдан Буксар, Зенон Держко, Остап Кашуба, Тарас Ліськевич та Андрій Мельник, а в групі доросту: Роман Бойкевич, Роман Барабаш, Данило Григорчук та Олег Скуб'як.

В цій останній групі наші пластуни зайняли перші чотири місця, а саме: Р. Бойкевич — перше, Д. Григорчук — друге, О. Скуб'як — третє і Р. Барабаш — четверте, перемагаючи своїх однолітків з Детройту і Клівленду.

У групі юньйорів відбулися змагання дружинові та індивідуальні. У дружинових 7-ий курінь виставив дві дружини: 1) Держко, Ліськевич і Мельник. 2) А. Бойкевич, Буксар і Кашуба.

Перша дружина виграла з дружиною СУМА — Детройт (А) 5:4, з СУМА — Клівленд (Б) 5:0, а програла до СУМА — Чикаго 3:5. СУМА

— Клівленд (А) не ставився до змагань і нашої дружині признано виграну без гри. Повинен був ще відбутися фінал із СУМА — Чикаго, але з уваги на пізню пору ці змагання не відбулися, і перша дружина одержала 2 місце.

Друга дружина програла двоє змагань: з СУМА — Клівленд (Б) 4:5, і з СУМА — Клівленд (А) 0:5 і в той спосіб відпала від дальших розгрівок.

В індивідуальних змаганнях, які відбулися дуже дивним способом (ОДИН СЕТ), ніхто з наших юнаків не досягнув точкових місць.

Все ж треба уважати цей перший виступ нашої молоді дружини поважним успіхом, і треба надіятися, що в дальших роках поодинокі змагуни доможуться кращих місць.

Треба підкреслити, що виїзд до Детройту завдячують змагуни 7-го куреня прихильному поставленні пп. Буксара і Григорчука та ст. пл. Я. Ганкевича, які своїми автами уможливили участь у змаганнях.

пл. уч. Богдан Дмитерко

11-го і 12-го лютого відбувся в пластовій домівці пінг-понговий турнір 7-го куреня. Участь брали 32 юнаки, поділені на молодшу (12 — 14 літ) і старшу (15 — 18 літ) групу. Турнір був проведений за системою «мінус два», тобто, два рази програвий учасник відпадав від дальшої гри.

У старшій групі Андрій Мельник, програвши один сет в початкових хвилинах турніру, добився до фіналу через його сильну гру. Там він стрінувся з Тарасом Ліськевичем і вийшов переможцем у двох сетах (21 — 10, 22 — 20 і 21 — 19, 21 — 19). Третє і четверте місце зайняли Остап Кашуба і Андрій Бойкевич.

У молодшій групі Роман Бойкевич переміг Данила Григорчука і став першунем своєї групи. Олег Скуб'як і Роман Барабаш здобули третє і четверте місце.

Всі хлопці з обох груп, разом з Богданом Буксаром і Володимиром Риваком, будуть репрезентувати 7-ий курінь УПЮ-ів ім. полк. Івана Чмоли на пінг-понговому турнірі СУАСТ-а в Детройті.

пл. роз. Остап Кашуба

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК

з числа за квітень 1964

1. $987 \times 121 = 119427$
2. а) Чотири.
б) Неможливо, бо за 72 години від півночі (себто за цілі три дні) буде знову північ!
в) Точку: 2.3
3. а) Вітер б) Вогонь в) Годинник
г) У воді г) Сонце
4. ДАНИЛО.

Від адміністрації

МАЄМО 112 НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Від 20 квітня до 5 червня ц. р. прибуло 112 нових передплатників "Юнака". **З Канади:** Торонто — 13, Едмонтон — 10, Монреал і Оттава по 2, Гамільтон і Роблін по одному, разом з Канади — 29. **Зі США:** Чикаго — 14, Дітройт — 13, Нью-Йорк — 5, Асторія, Балтімор, Міннеаполіс і Рочестер по одному, разом із США — 36. **З Вел. Британії:** Ноттінгем — 15, Брандфорд — 5, Дерби — 2, разом з Вел. Британії — 22. **З Австралії:** Сідней — 15, Аделаїда — 4, разом з Австралії 19. **З Мюнхену в Німеччині — 13, з Австрії — 5, з Бразилії — 1.** Від останнього нашого повідомлення прибуло разом 125 нових передплатників.

Для всіх передплатників і друзів "Юнака" ми проголосили на цей 1964 р. таке спільне завдання:

ПРИДБАТИ 1.500 НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Від початку року прибуло їх досі 506. Щоб вповні виконати наше спільне завдання, мусимо до кінця року придбати ще 994 нових передплатників. Чи можливо це зробити? — Напевно що так, тільки треба, щоб усі ми разом взялися серйозно, по-пластовому, до цього діла. Хай кожний і кожна з нас постарается приєднати з-поміж своїх друзів і знайомих принаймні одного нового передплатника. Крім того багато з нас може заперенувати "Юнака", як дарунок від себе, для когось із своїх друзів чи знайомих. Такий милий і культурний подарунок можна зробити саме тепер, при кінці шкільного року, тим юнакам і юначкам, що принесуть гарне шкільне свідоцтво. Отже є добра нагода, щоб зголошувати до нас такі дарункові передплати!

Надходить час шкільних ферій. Буде більше вільного часу на пластове "добре діло". Приєднання нового передплатника чи замовлення дарункової передплати є саме таким пластовим добрим ділом. Друзі й Подружки! Не відкладайте зроблення такого доброго пластового діла в користь Вашого власного журналу на пізніше, але виконайте його тепер, негайно! Отже — чекаємо на Ваше добре діло!

УСІ ЖЕРТВУЙМО НА ПРЕСФОНД «ЮНАКА»!

Від 20 квітня до 5 червня ц. р. жертвували на пресфонд "Юнака": члени 3-ого Куреня УПС "Лісові Чорти" пл. сеньйори: Юрій Пасецький — 15, Ярема Весоловський — 10, Роман Копач — 10, Василь Палієнко — 10, Омелян Тарнавський — 10, Зенон Дуда — 10, Роман Голод — 5, Іван Манастирський — 5, Нестор Юрчук — 5, Володимир Пасецький — 5, Богдан Миндюк — 3, Андрій Файгель — 2, члени 3-ого Куреня УСП "Лісові Чорти" старші пластуні: Юрій Борис — 10, Тарас Закидальський — 5, Ростислав Левицький — 2, Маркіян Тершаковець — 2, Олег Кандиба — 1, Степан Мармаш — 1, усі з Торонта, разом 111.00 дол. Дальші пожертви: Старшина Пластової Станиці в Гартфорді — 50, пл. розв. Ярослав Панас з переведеної збірки поміж 30 жертводавцями в Клівленді — 35, 2-ий Курінь УПЮ-ок ім. княгині Ольги в Вінніпезі — 10, 22-ий Курінь УПЮ-ок ім. Наталії Кобринської в Трентоні — 10, пл. сен. Петро Веприк, Торонто — 5, пл. сен. Богдан Ковалюк, Монреал — 3, пл. сен. Марія Лещишин, Рочестер — 1.

ЄДИНА ПЛАСТОВА КРАМНИЦЯ ПЛАЙ В КАНАДІ

ПРОГОЛОШУЄ РОЗІГРАВКУ

10 нагород

ВАРТОСТИ 40 ДОЛЯРІВ,

а саме: 10 цілорічних передплат "Юнака" на 1965 рік по ціні 4.00 дол., разом вартости 40 дол., для передплатників "Юнака", що до 31 серпня ц. р. вишлють повні (не одним словом, але цілим реченням) правильні відповіді на адресу пластової кооперативи "Плай" в Торонті на такі питання про українську пресу у вільному світі:

1) Як називаються українські щоденники, де вони появляються і хто їх видає? 2) Які українські тижневики появляються в США, Канаді, Аргентині, Австралії, Вел. Британії, Франції, Німеччині і Австралії? 3) Які знаєш українські журнали і де вони появляються? 4) Які знаєш українські журнали, призначені для юнацтва, а які для дівчор? 5) Які з названих Тобою українських часописів і журналів Тебе цікавлять так, що Ти їх читаєш чи переглядаєш?

Відповіді на ці питання треба вислати найпізніше 31 серпня ц. р. на адресу:

PLAY CO—OP. LTD.

768 Queen St. W., Toronto, Ont., Canada

Щоб дати можливість взяти участь у анкеті "Плау" теж і передплатникам з позаморських країн, до яких "Юнак" доходить щойно за 5 до 6 тижнів після появи, продовжимо реченець висилки відповідей на анкети "Плау", поміщені в квітневому числі (про ген. Т. Чупринку) і травневому числі (про Енциклопедію Українознавства) до 31 серпня ц. р. Списки тих щасливців, що під час розіграшки між учасниками анкет за квітень і червень ц. р. виграють призначені для них нагороди, проголосимо в числі "Юнака" за жовтень ц. р.

Присилайте свої відповіді на анкети "Плау" і заохочуйте до того Ваших друзів чи подруг. Хай і вони спробують щастя виграти передплату "Юнака" на 1965 р. (4.00 дол.) і дадуть доказ свого знання і інтелігентности

Разом у цьому списку 250.00 дол. Попередні пожертви 376.74 дол. Разом вплинуло досі на пресфонд "Юнака" 617.74 дол.

Заввага: Оцим спростовуємо помилку, зроблену в списку жертводавців на пресфонд в числі за березень ц. р. Надруковано пл. сен. Тарас Лиськевич, а має бути пл. роз. Тарас Лиськевич, Чикаго — 1.00 дол.

УСМІХНИСЯ!

Мама: Івасю, що ти зробив з тими 10 центами, які я тобі дала, щоб ти випив ліки?

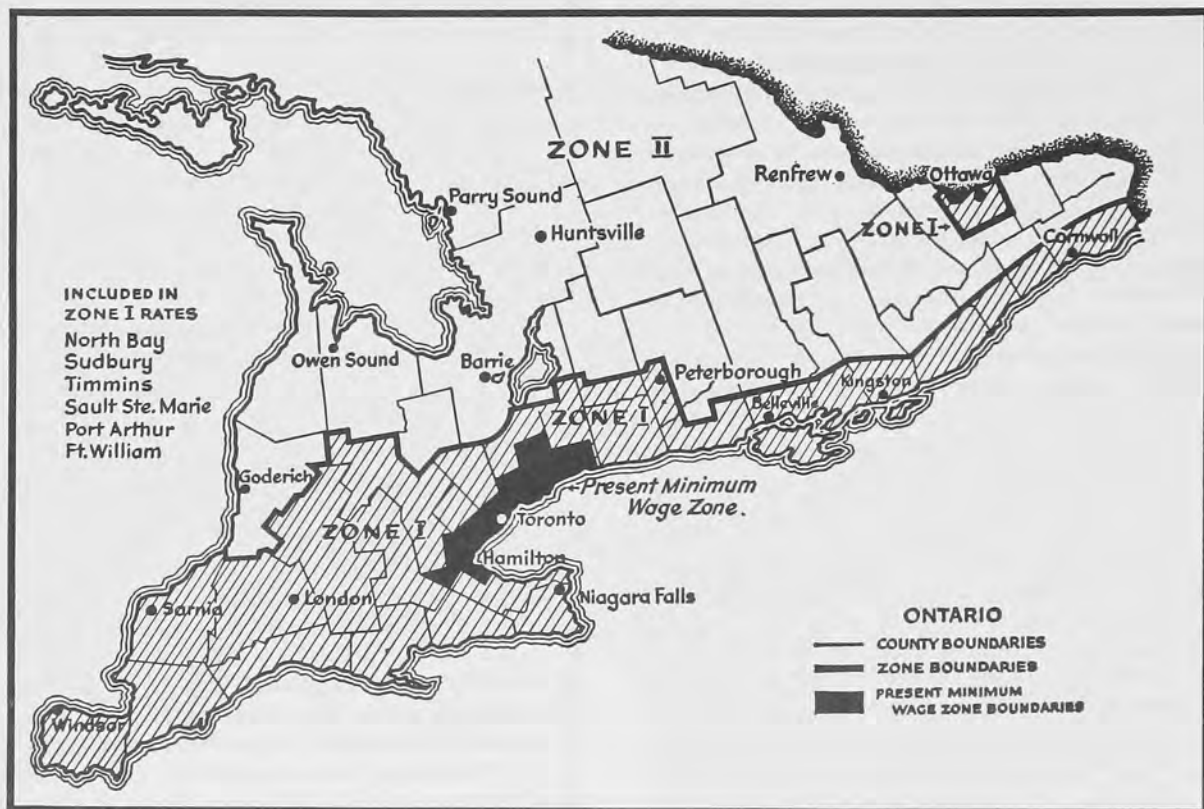
Івась: За 5 центів купив собі цукерків, а 5 дав Михасеві, щоб він за мене випив ліки.

ONTARIO

PROVINCE OF OPPORTUNITY

МІНІМАЛЬНА ПЛАТНЯ ПОШИРЕНА НА ЦІЛЕ ОНТАРІО

ЗОНА 1

Розпорядження загальні
та для готелів і ресторанів

	чоловіки	жінки
29 червня 1964 р.	\$1.00	\$.85
28 вересня 1964 р.		.90
28 грудня 1964 р.		.95
29 березня 1965 р.		1.00

Розпорядження для будівельних робіт

29 червня 1964 р.	\$1.25
-------------------	--------

ЗОНА 2

Розпорядження загальні
та для готелів і ресторанів

	чоловіки	жінки
29 червня 1964 р.	\$.85	\$.80
28 грудня 1964 р.	.90	.90
27 грудня 1965 р.	1.00	1.00

Розпорядження для будівельних робіт

29 червня 1964 р.	\$1.15
27 грудня 1965 р.	1.25

Минулого року введено Закон про мінімальну платню в індустріальній окрузі Торонто-Гамільтон-Ошава. Він виявився дуже успішним і тепер я маю шану проголосити, що з днем 29 червня цей закон буде поширений на цілу Провінцію. Я прошу Вас докладно прочитати наступні виїмки, щоб Ви точно були поінформовані, які користі принесе Вам це важливе й поступове законодавство.

H. L. Rowntree

HON. H. L. ROWNTREE, Q.C.
Minister of Labour

В основному нові Розпорядження про мінімальну платню, які встановлює і переводить в життя ваш Департамент Праці Онтаріо, мають за завдання охороняти кожного працюючого чоловіка й жінку в нашій провінції від визиску та встановлюють мінімальну платню \$1.00 на годину (\$1.25 у будівельній індустрії).

Розпорядження, які вже діють у "підкові" Торонто-Гамільтон-Ошава, з днем 29 червня будуть поширені на цілу Провінцію.

Але щоб працедавці мали час пристосуватися і включити вищі ставки, Розпорядження будуть впроваджені поодинокими стадіями.

Нижче пояснюємо, як ваш Онтарійський Департамент Праці планує це перевести в життя. Провінція буде поділена на дві зони. Вона і охопить густіше заселені й індустріалізовані округи й центри. У цій зоні мінімальна платня \$1.00 буде впроваджена не пізніше ніж впродовж місяця

березня наступного року. У зоні 2, яка охопить решту Провінції, мінімальна платня буде впроваджена у місяці грудні наступного року.

У будівельній індустрії мінімальна платня \$1.25 на годину буде впроваджена в такий самий спосіб у обидвох зонах.

Мапа і таблиці платень на цій стороні показують обидві зони і плановані підвижки платень.

СПЕЦІАЛЬНІ ГРУПИ

Загальні розпорядження про мінімальну платню не відносяться до: зареєстрованих челядників, таборових виховників або студентів, які працюють в деяких розвагових програмах; сторожів апартаментових будинків, які там живуть; продавців нерухомостей і асекюрації та продавців, які самі для себе встановлюють години праці; професійних людей і вчителів; хатніх слуг; фермерських робітників.

Спеціальні ставки (80 ц. у зоні 1 і 75 ц. в зоні 2) відносяться у наступних випадках: студент, який не працює довше ніж 28 годин тижнево; сезонний робітник, який працює при переробці швидко псуючих овочів і городини і який не працює більше ніж 16 тижнів на рік.

Спеціальні ставки (60 ц. у зоні 1 і 50 ц. у зоні 2) відносяться у наступних випадках: післанців, доставців, продавців часописів, поставців фігурок у кругольнях, носильників гольфових мішків, які мають менше як 18 років життя*).

*) В обидвох категоріях спеціальних ставок, ставки зони 1 будуть відноситися до зони 2 з днем 27 грудня 1965 р.

ЗАВВАГИ ДЛЯ ПРАЦЕДАВЦІВ

Якщо робітникам платиться на основі виконаної поштучної роботи і якщо принаймні чотири п'ятих з них заробляє принайменше мінімальну платню, тоді такий працедавець є зобов'язаний виконати Розпорядження.

Ставки для учнів є такі: коли робітникам платиться на основі виконаної поштучної роботи, учні можуть одержувати платню на 20 ц. нижчу ніж подана мінімальна ставка впродовж перших трьох місяців праці та 10 ц. менше впродовж наступних трьох місяців. У всіх інших випадках учні можуть отримувати 10 ц. менше, як приписано мінімальною ставкою впродовж перших чотирьох місяців праці.

Розпорядження для готелів і ресторанів встановлює спеціальну ставку для учнів, яка є на 10 ц. нижча від приписаної мінімальної ставки впродовж першого місяця праці.

Ваш Онтарійський Департамент Праці підкреслює, що тут наведені тільки важливіші виїмки Розпоряджень про мінімальну працю. Якщо бажаєте докладно познайомитися з Розпорядженнями, тоді просимо писати до: THE LABOUR STANDARDS BRANCH, THE ONTARIO DEPARTMENT OF LABOUR, 74 VICTORIA STREET, TORONTO 1, ONTARIO — Tel.: 365-5251.

ONTARIO DEPARTMENT OF LABOUR

де програми планується для народу.

ЛЮБИТЬ УКРАЇНУ

ЧИСЛО
7

ВТРАВИ З УКРАЇНОЗНАВСТВА * РИСУНКИ: Б.Печенний

НАШІ ЛІСН

ЧИ МОЖЕТЕ РОЗПІЗНАТИ ДЕРЕВА
ПІСЛЯ ФОРМИ ЇХНІХ ЛИСТКІВ?
НА ЦІЙ СТОРІНЦІ НАРИСОВАНІ
ЛИСТКИ ТА ОВОЧІ ДЕРЕВ, ЩО
РОСТУТЬ НА УКРАЇНІ. НАПИШІТЬ
ЇХНІ НАЗВИ У КВАДРАТИКАХ ПІД
РИСУНКАМИ, ПО ОДНІЙ БУКВІ
У КОЖНОМУ КВАДРАТИКОВІ.

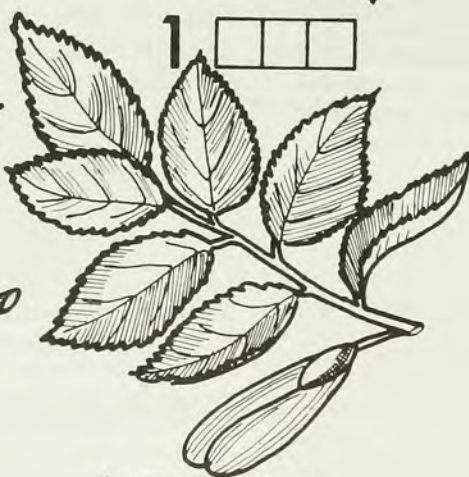
1

2

3

4

5

6

7

8

ONTARIO

Онтаріо – це Великий Вакаційний Терен Канади

Якщо ви бажаєте провести одні з найцікавіших вакацій у вашому житті, тоді велике Онтаріо є для вас.

Територія Онтаріо, яка є всіяна чверть мільйоном озер, має **415,000 квадратних миль**. Деякі з озер є малі розміром і неглибокі та дуже добре надаються для човнового спорту й плавання. Інші знова скалисті й глибокі, прекрасні для риболовлі.

В одному з ваших 86 Провінціальних Парків ви можете розбити шатро й спати на вільному свіжому повітрі. Або, якщо ви бажаєте обслуговування, тоді зайдіть до одного з 8,000 онтарійських відпочинкових осель і готелів, де знайдете таку обслугу, що вам захочеться тут залишитись на завжди.

Природа Онтаріо є зелена й прекрасна. Та це ще не все. До Онтаріо належать величні водоспади Ніагари, мистецькі галерії і старинні замки, багряночервоно оповиті гори, могутні гармати та гвардія у повній уніформі.

Ваше Онтаріо є цікавим і зворушливим місцем на вакації. **Використайте це літо на пізнання Онтаріо.**

По ближчі інформації пишть до Ontario Department of Travel, Room 271, Parliament Bldgs., Toronto, Ontario.

Літературу можна набути в англійській мові.

Honourable JAMES AULD, Minister

ГІДНІ НАСЛІДУВАННЯ «ДОБРІ ДІЛА»

Подасмо третій список тих, що заперенували «Юнака» для інших, як дарунок від себе: пл. сен. Володимир Стефанишин, Філадельфія — 1 прим., К. Клепачівський, Асторія, США — 1 прим., Іван Стадник, Едмонтон — 1 прим. Разом у цьому списку три дарункові передплати. Попередньо 12, разом досі 15 дарункових передплат. — Річна передплата «Юнака» — це для кожного інтелігентного юнака чи юначки справді гарний і культурний подарунок. — Наша адміністрація має адреси зразкових, але неможливих юнаків і юначок з різних країн світу, що самі не можуть заперенувати собі «Юнака». Чекаємо на жертвodawців на дарункові передплати для них. Хто черговий?

І В НІМЕЧЧИНІ ВЖЕ «ШАФА ГРАЄ»...

В останній хвилині, перед закінченням друку цього числа, наспіли до нас з Мюнхену в Німеччині листи від пл. сен. Танаса Фіголя, ЛЧ, і від пл. сен. Любомира Гільтайчука, ЛЧ, з повідомленням, що відтепер вони займатимуть поширенням «Юнака» в Німеччині. Це насправду дуже радісна вістка. Імена обидвох згаданих друзів сеньйорів дають запорукку, що нарешті і в Німеччині наша «шафа почала грати». На доказ того друг Л. Гільтайчук зголосив уже перших 13 передплатників, усі з пл. станиці в Мюнхені! — Тепер ще чекаємо на повідомлення КПС в Аргентині, коли й у них «шафа пічне грати». Галло! КПС Аргентина, відгукніть-ся! У черговому числі хочемо й про Вашу «шафу» щось доброго написати!

Адміністрація

Друкарня-ПЕРЕПЛЕТНЯ КИЇВ

KIEV PRINTERS LTD.
686 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

виконує
всі
друкарські
і переплетничі
роботи

- ОДНО І БІЛЬШЕКОЛЬОРОВІ
- НА АВТОМАТИЧНИХ МАШИНАХ
- ЛІТОГРАФІЧНІ РОБОТИ (ОФСЕТ)

27 РОДІВ СМАЧНОГО ХЛІБА

а крім того

РІЗНОРОДНІ КАЛАЧІ І БУЛОЧКИ

випікає щоденно для Вас і Вашої родини відома
в Торонті й Онтаріо пекарня

2-20 Fraser Ave. Toronto, Ont.
Phone: LE 6-1196

ЩАДІТЬ ПО 5.00 ДОЛ. МІСЯЧНО

а одержите після 5 років **343.15**

- Нормально банки платять за ощадності 3 відсотки. За Ваші ощадності НА СПЕЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ в нашій кредитівці одержите: **5½ %**

- Один приклад: хто з Вас щадитиме в нашій кредитівці на юнацькому конті **ЩО МІСЯЦЯ ПО \$5.00** на 5½%, той після 5 років одержить: **343.15**

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці

"БУДУЧНІСТЬ"

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО

140 Bathurst St. Toronto 2B, Ont.

Українська пекарня

The Future Bakery

якої власниками є

АННА і пл. сен. РОМАН ВЖЕСНЕВСЬКІ

випікає

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

і всілякі інші печива

735 Queen St. W. Toronto, Ont.

ПЛАСТУНИ й ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в найбільшій
і найстаршій в Торонті Кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 COLLEGE ST. — TORONTO 2B, ONT.

- Щоб мати пізніше потрібні гроші, треба вже сьогодні почати шадити і то в своїй українській установі.
- Ощадність — це прикмета кожного доброго пластуна чи доброї пластунки!

Пластуни й Пластунки Вінніпегу!

Складайте хочби найдрібніші ощадності
в українській кредитівці

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

ПІВНІЧНОГО ВІННІПЕГУ

667 Flora Ave. — Winnipeg 4, Man
(дім Читальні "Просвіти", побіч Пластового Дому)

Пам'ятайте, що ощадність це четверта точка
пластового закону й гарна прикмета кожного
доброго пластуна й пластунки.

Хочете мати сотні доларів на свої студії?
— починайте шадити від... одного долара.

Розсівати гроші, наче зерно з міха,
Звичка нехороша і немудра втіха,
Складай цент до centa в рідній кредитівці,
Кошовий погладить тебе по голівці!

В Пласті здавна мудра думка є така:
Добра звичка — то окраса юнака!
Тож, юначе, добрих звичок набувай,
А між ними до ощадности звикай!

СКОБ — ОЩАДНО!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Chicago 22, Ill.

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й докладно читати, до нього дописувати, приєднувати йому передплатників і збирати пожертви на його пресфонд.